

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA SUD AMERICA. ORGANO DEL CONSEJO ESLOVENO QUE REPRESENTA TODAS LAS SOCIEDADES ESLOVENAS

REGISTRO NACIONAL
INTELLECTUAL
DE LA PROPIEDAD
No. 225027

CORREO ARGENTINO CENTRAL B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

Redacción
y Administración
C. RAMON LISTA 5158
T. A. 50 - 5502
Bs. Aires

PAROČNINA:

Za eno leto \$ 8.—
Za pol leta \$ 5.—
Za inozemstvo 2 Dolarja
Posamezna številka 20 cts.

LETO (AÑO) II

BUENOS AIRES, 20 DE OCTUBRE (OKTOBRA) DE 1947

Núm. (Stev.) 27

Referat Maršala TITA Na II. Kongresu Narodne Fronte Jugoslavije

"Jaz mislim, da bo prišel čas, ko se bodo predstavniki vseh demokratskih sil sveta morali sestati in govoriti KAK MORA BITI NAČIN MEDNARODNEGA SODELOVANJA, kako je treba delati in se boriti, da bi se preprečila nova katastrofa vojne."

JE REKEL MARŠAL TITO

Na zasedanju II Kongresa Narodne Fronte Jugoslavije, je imel referat predsednik Narodne Fronte Jugoslavije in predsednik Vlade FLRJ Maršal Tito.

V uvodnih besedah je Maršal Tito podčrtal važnost II. Kongresa, kateri se vrši v dobi polnega razmaha obnove dežele.

Kongres se vrši v dobi težkih mednarodnih odnosov. Mednarodno stanje je tako, da je potrebno ne samo v notranjosti posameznih dežel, da se zberejo vse narodne sile, ki žele mir in napredek vsega človečanstva, temveč, da se vsi narodni elementi na svetu, čimveč združujejo v borbi za mir, da se združijo v borbi proti onim, kateri danes vedno bolj glasneje rogovilijo, proti onim, ki so pred nedavnim povzročili strahovito katastrofo na svetu. Jaz mislim — je rekel Maršal Tito —, da bo prišel čas, ko se bodo predstavniki vseh demokratičnih sil sveta morali sestati in govoriti kakšen mora biti način mednarodnega sodelovanja, kako je treba delati in se boriti, da bi se preprečila nova katastrofa vojne.

Prešel je na referat Maršal Tito in je rekel:

Pojav fašizma kot agresivna sila mednarodne reakcije, ne samo proti ZSSR in delavskemu razredu, temveč tudi proti vsem ostalim naprednim silam sveta, so se pričele v raznih deželah pod neposrednim vodstvom komunističnih strank in naprednih elementov ustvarjati narodne antifašistične fronte za borbo proti reakciji in fašizmu. One so ustvarjene za obrambo svobode, demokracije in vseh naprednih pridobitev človečanstva in katere je ogražal fašizem.

Fašizem se je rodil pod okriljem mednarodne reakcije, ona ga je vzgajala in postavila na noge, da je v prvi vrsti postala udarniška sila proti delavskemu razredu, njegov predstraži

komunistični stranki ter proti vsem ostalim naprednim silam poedinih dežel sveta. To je bila zamisel mednarodne reakcije, zamisel velikih finančnih mogotcev, katerih interesi so postajali vedno bolj ogrožani, kot posledica velike ekonomske krize, to je radi večanja izkoriščanja delavskih mas me-

sta in dežele, z drugimi besedami povedano, nevarnost velikih socialnih pokretov.

Mednarodna reakcionarna gospoda se ni prevarila, ko je mislila, da bo fašizem poizkušal, da uniči, ne samo delavski razred, temveč da zatre vsako demokratično gibanje v kraju, kjer bi se priboril do oblasti. Najbolj jasno

nam to dokazuje Nemčija, kjer je Hitler uvedel najsurovejši totalitarni državni sistem, potem Mussolinijeva Italija, Frankova Španija, itd. Ampak mednarodna reakcija, na čelu s Daladierjem, Chamberlainom, Hooverjem in drugimi se je prevarila, ko je mislila, da se bodo svetovne sile zadovoljile edino s preganjanjem delavskega razreda in ostalih demokratičnih elementov v teh deželah, da bo to verno orožje proti naprednim elementom. Pozneje, ko je vsem postalo jasno, da je napad glavni cilj fašističnih držav, mednarodna reakcija je mislila, da se bodo svetovne fašistične sile zadovoljile z malim imperialističnim plenom, kot n. pr. z Avstrijo in Sudeti. Toda ti gospodje so se zelo prevarili, ker imperialistični tek Hitlerja, Mussolinija in Hirohita je postal nezajezljiv. Torej posledica: mednarodni reakcionarji so sejali veter, a združeni narodi so želi najstrašnejši vihar. Da je fašizem prišel do oblasti v Italiji, Nemčiji, Japonskem in pozneje v Španiji, bila je to logična posledica protislovja katero vlada v kapitalističnem svetu. To so latentna protislovja med imperialističnimi silami in razumljivo je torej, da je prišlo do takega absurda, da je sin reakcije (fašizem) dvignil roko nad svoje roditelje, da ni poslušal svojih roditeljev in vdaril na vzhod, na Sovjetsko Zvezo in ne na zapad. Agresivne fašistične sile se niso zadovoljile z majhnimi koncesijami, katere jim je odstopila mednarodna reakcija.

Fašizem se je s pomočjo mednarodne reakcije tako razvil, da so meje lastnih dežel postale pretesne, pa je te razširil s težnjo, da bi osvojil celi svet. Celo Evropa je postala pretesna za Hitlerja. Ampak svet je bil to pot, z ogromnimi žrtvami rešen in v prvi vrsti po zaslugi Sovjetske Zveze.

Maršal Tito je nadaljeval:
In kaj vidimo danes? Vidimo, da

mednarodna reakcija poskuša z novimi eksperimenti: zopet fašizem. Agresivni, nenasit imperjalizem ohrani vse obstoječe postojanke in za osvajanje novih, odgovarja nazadnjaška agresivna, teroristična, fašistična ideologija in s pomočjo te hoče preprečiti širjenje naprednih ljudskih pojmov o sedanjem razumevanju, da prepreči razširjenje marksizma, leninizma, a prepreči ustvarjanje pravih demokratičnih držav, ker ne more uničiti veliko socialistično državo Sovjetsko Zvezo.

Danes, mednarodna reakcija, z ameriškiimi finančnimi mogotci na čelu so ponovno pričeli s takimi eksperimenti. Zopet in brezobzirno z vsemi sredstvi in v raznih deželah, vključno v zapadni Nemčiji ona pristaja na tem, da obnovi fašizem; vnovič pristaja na tem, da napravi iz fašizma udarno silo za uresničenje svojih imperialističnih ciljev. Mi verjamemo, da navzlic temu da pridobiva v sami Ameriki fašizem vedno več podlage, bo tudi mednarodna reakcija doživela svoj polom.

Podčrtal je potem, da je bila L. F. pred vojno potrebna radi borbe proti fašizmu in vojni, radi razvijanja demokracije proti reakciji, za ohranitev narodne neodvisnosti. Maršal Tito je naglasil, da je tudi danes potrebna L. F.

In danes, v zvezi s tem, ker mednarodna reakcija postaja vedno agresivnejša, ker hoče ponovno uvedi fašistične metode, ker razni fašistični hujskači postajajo vedno glasnejši, morajo vse napredne sile, celega sveta, boriti se proti reakciji, katera hoče znova povzročiti tragedijo, kakršno smo pred kratkim preživeli. Zopet je potrebna hrabra in uporna borba proti reakciji fašizma to je: proti vojnim hujskačem. Sedaj se mora točno voditi račun o pogreškah v prošlosti, ker Narodne fronte v nekaterih državah ni

so vedno vršile svoje dolžnosti, niti v času narodno-osvobodilne borbe.

Maršal Tito je nato navedel nekoliko teh pogršk:

"Prvo, ker ni bilo dovolj odločnosti in smelosti; takoj, ko se je ustanovila protifašistična fronta, moralo bi se računati o tem; da v slučaju fašističnega napada ni mogoče boriti se z demonstracijami nego, da je potrebna oborožena borba za katero se je treba pripraviti. Drugo, ker se ni imelo vere v moč ljudstva, obstajale so iluzije v vodstvu raznih strank. Tretje, ker na-

rodne fronte niso bile borbeno razpoložene z edinstvenim in odločnim vodstvom, z začrtanim in borbenim programom, po jasno začrtani poti.

Tu je izjema Grška, kjer je kljub junaški borbi demokratičnih sil proti okupatorju, takoj po končani vojski vendar prišla na vlado reakcija, prišli so na vlado tisti, kateri so sodelovali z okupatorjem ali pa lepo sedeli v inozemstvu. Ali prišli so na vlado s pomočjo in vmeševanjem nekih velesil na zapadu, nekih imperialistov, kateri

sedaj potom zopet zaslužnjene Grške, hočejo znova zajamčiti svoje imperijalistične cilje na Balkanu."

Nadalje je rekel Maršal Tito: Mnogi danes mislijo, da so narodne fronte nekaj zastarelega, nekaj, kar je v tej fazi razvitka nepotrebno, itd., ali to mnenje je pogrešno. Čeprav se narodne fronte v vseh državah niso pokazale kot zmožne, radi zgoraj navedenih razlogov, danes so te narodne fronte, mnogo delavnejše in jim je treba dati samo nove smernice. Pa tudi

reakcija je danes napadalnejša in to fašizem z njeno pomočjo zopet ga glavo, in vojni hujskači postaja glasnejši. Torej, lahko nastane nevarnost vojske, ako ne bomo dovolj pazljivi, ako ne vzamemo skusev nedavne prošlosti in ne podvzamemo najenergičnijih korakov proti vojni hujskačem, ako se ne ujedinijo napredne sile ne samo v vsaki državi posebej, nego v celem svetu v najodločnejši borbi proti vojnim hujskačem a za mir.

Narodne Fronte se Ujedinjajo v Fronte Miru na Svetu To Ujedinjenje Je, Organiziran Edinstven Nastop Za Vzdrževanje Miru in Mednarodnega Sodelovanja

"Torej, narodne fronte se ujedinijo v fronte miru na svetu. To ujedinjenje je, organiziran edinstveni nastop za vzdrževanje miru in mednarodnega sodelovanja."

Maršal Tito je podčrtal, da so narodne fronte velike važnosti za razvitek notranjih razmer v vsaki državi, ako se postopoma pretvarjajo v eno edinstveno občo narodno organizacijo s ciljem uspešnejšega reševanja vseh problemov v državi. One se razvijajo do te stopnje do te stopnje, dokler ne dosežejo edinstven program za vsa prašanja notranjega življenja. Na ta način je demokracija novega tipa v mogočnosti vzdrževati se, ter se razvijati."

Maršal Tito je na to govoril o karakterju N. F. v Jugoslaviji pred vojsko, o njeni vlogi v osvobodilni borbi in v času miru. Narodna fronta Jugoslavije iz pred vojske se je razlikovala od narodnih front v drugih državah, ker ni predstavljala nobenih začasnih sporazumov z meščanskimi strankami. Ona ni bila ustanovljena od zgoraj navzdol, od raznih voditeljev, ampak od spodaj, pod vodstvom Komunistične Stranke Jugoslavije. Vodstva meščanskih strank so nasprotna Narodni fronti in njenemu programu. Vodstva meščanskih strank so bila razkrinkana v glavnem že ob napadu na Jugoslavijo a zadržanje teh gospodov v prvih dneh okupacije, je pokazalo, da so za vedno izgubili zaupanje ljudskih množic.

N. F. Jugoslavije je predstavljala ujedinjenje vseh naprednih ljudi, vseh antifašistov, vseh onih, kateri so bili pripravljene delati pod vodstvom Komunistične Stranke za neodvisnost države, kateri so bili pripravljene boriti se proti okupatorju in njegovih domačih pomagačev. Narodna fronta, katera je imela edinstveni program in edinstveni cilj, je postala trajna občnarodna organizacija, katere vloga je v osvobodilni borbi bila ogromne važnosti, ker brez narodne fronte, kakršna je obstajala v Jugoslaviji, si ni mogoče misliti tako uspešne borbe proti okupatorju, a s tem vsega, kar so narodi Jugoslavije do danes pridobili.

Narodna fronta je po vojski stopila k reševanju novih in težkih nalog. Zahvaljujoč se postopanju take narodne fronte, je bilo mogoče v tako kratkem času ustvariti novo oblast od zdolaj navzgor in priti, vključno raznim teškočam, do tako hitre konsolidacije in političnega miru. Zahvaljujoč se N. F. je bil tako hitro upostavljen promet, popravljeni razrušeni mostovi, železnice, pomorski in rečni promet. Ve-

lika zasluga N. F. je tudi ta, da je večina mest in vasi že obnovljenih ter, da so tovarne začele spet obratovati.

Maršal Tito je na to prešel na naloge, katere ima N. F. z ozirom na petletni plan. Izvršitev petletnega plana je velika in teška naloga, katera zahteva največjo pažnjo narodne fronte. Obnovo države, industrializacijo in elektrifikacijo države bomo izgotovili, samo edinstveno-združeni v N. F. Ker ljudstvo tako združeno predstavlja ne samo edinstvo naših narodov, ampak pravo bratstvo in edinstvo v narodnem smislu. Narodne fronte ne morejo zamenjati nobene meščanske politične stranke in je ravno radi tega postala organizacija vsega ljudstva, katere ne more nihče nadomestiti. Naša Narodna fronta je demokracija novega tipa, resnična narodna demokracija. Tako je politično obeležje N. F. v Jugoslaviji, tako je politično obeležje ljudskih oblasti v Jugoslaviji, ker se oslanja na Narodno Fronto in izvira iz nje.

Komunistična Stranka Jugoslavije je bila začetnik in organizator N. F. še pred vojno. Ona je v njo prinesla veliko izkušenj in organizatorjev, kot voditeljev v borbi. Ona je fronti dala v borbi preizkušene kadre, kateri so služili in dandanes služijo, kot prvoborilci sedaj, kakor u osvobodilni borbi, v obnovi naše države. Radi tega ima po teh svojih članih, Komunistična Stranka, ulogo voditelja, katero ji je podarilo ljudstvo samo.

Komunistična stranka nima nobenega drugega programa, razen Narodne Fronte. Program Narodne Fronte je njen program. Ona se razlikuje od drugih strank in od Narodne Fronte, po tem, da je bila prvoboriteljica za delavski razred in je dobila radi tega vlogo voditelja vseh demokratičnih sil, kakor v času osvobodilne borbe tudi sedaj v mirni obnovi naše države.

Na koncu svojega govora je Maršal Tito rekel, da sedanja doba družbenega življenja vsebuje sledeče temeljne značilnosti:

Prva, pojav fašizma: radi nepremostljivega protislovja med imperialisti, se je rodil fašizem s potentiranim namenom osvojiti si cel svet in to ne samo gospodarsko, nego tudi politično, in to v namenu popolnoma uničiti male države in napraviti življenjski prostor za tako zvano "višjo raso" in z namenom uničiti vse kulturne pridobitve veta.

Druga, velika osvobodilna vojska in popolni vojaški polom fašizma, katero so izvojevali ujedinjeni narodi z So-

vjetsko Rusijo na čelu.

Tretja, propast starih družabnih sistemov vzhodnih držav, katere so živele na tako zvanih principih zapadne demokracije, in ustvarjanje novih družabnih sistemov v istih državah, na principih resnične ljudske demokracije.

Četrta, revolucionarni družabni problemi razvijajo se v znaku borbe proti fašističnim osvojevalcem, za svobodo in ljudsko neodvisnost, za ustvarjanje pravega življenja, na mesto prejšnjega kapitalističnega sistema, kateri sloni na principih zapadne demokracije.

Peta, obnavljanje fašizma od strani imperijalističnih sil, kot protiutež rastoči moči demokracije novega tipa in trdnjave proti imperialističnim namenom.

Šesta, vojno hujskanje in klevetanje novih demokracij. Radi nemogočnosti, da popolnoma zadovolji svoje imperijalistične apetite, je mednarodna reakcija, kateri načeljuje ameriški imperijalizem, tako nizko padla, da se poslužuje najgorostasnejših klevet proti demokratskim državam posebno proti Sovjetski Rusiji in Jugoslaviji. Vojni hujskači delajo v skrajnih napori na to, kako bi spet zažgali veliko vojno in tako pahnili narode v novo katastrofo.

Sedma, nasproti fronti reakcije: fronta miru. Nasproti edinstvi mednarodne reakcije in vojnih hujskačev, se uvideva čim večja potreba edinstva naprednih narodov, vseh onih, kateri žele mir in mednarodno sodelovanje, ustvarja se fronta miru, fronta demokracije.

Osma, edinstvo koristi delavskega razreda in vseh ostalih resničnih de-

demokratskih sil, posebno v državah vzhodne Evrope, a posebej v naši državi, je glavni faktor za ustvarjanje resnične narodne demokracije novega tipa.

Z likvidiranjem starega družabnega reda pri nas, z podržavljenjem prvotnega ter za izdelovanje v roke delavnega ljudstva, z eno besedo, v ustvarjanju nove Jugoslavije, z novim političnim in gospodarskim ustrojem, koristi vseh onih, kateri učestvujejo v tem delu, postanejo isti in skupni.

Zatorej; kaj je pri nas Narodna Fronta?

Prvo, N. F. pri nas je trajna občnarodna politična organizacija, z jasnim in odrejenim trajnim programom.

Drugo, N. F. je politično edinstvo delavnih ljudi naše države, delavskih kmetov, ljudske inteligence, omladin, žen in vseh delavnih državljanov. To je: vseh, kateri delajo v duhu Jugoslavije.

To dokazuje, da imajo narodi Jugoslavije v N. F. svojo edinstveno politično organizacijo prekaljeno v največjem trenutku nove zgodovine. To dokazuje, da bodo ujedinjeni v tej organizaciji, v kateri je Komunistična Stranka Jugoslavije, — naši narodi, ustvariti boljše in srečnejšo bodočnost. Ta skupna organizacija, Narodna Fronta, nam je jamstvo, da bodo naši narodi branili, kar so si priborili v komunistični osvobodilni borbi, da bodo branili bratstvo in edinstvo, katero je bil rok naših uspehov sedaj in v bodočnosti; to pomeni, da bodo naši narodi tako ujedinjeni branili vse ono za kar so umirali in dali življenje najbolj sinovi naših narodov, da bodo branili skupni dom bratskih narodov: Federativno Ljudsko Republiko Jugoslavije.

II Kongres Narodne Fronte Jugoslavije

Dne 26. septembra ob 3 urah popoldne je bil v Beogradu na slovesen način otvorjen II. Kongres Narodne Fronte Jugoslavije. Slavnostni otvoritvi Kongresa je prisostvoval Predsednik Narodne Fronte Jugoslavije in Predsednik Vlade Maršal Tito, člani predsedstva Narodne Skupščine s predsednikom Ivanom Ribar, predstavniki Ljudskih Vlad, izvrševalni odbor Narodne Fronte ter zastopniki Narodne Fronte cele države.

Kongresu so prisostvovali tudi zastopniki Sovjetske Zveze, Poljske, Češkoslovaške, Bolgarske, Albanije,

Francoske, Grške, Romunske, Ogrske, Slovenske Koroške in Tržaške Svobodnega Ozemlja. Prisotni so tudi predstavniki Jugoslovanske Armije, Narodne Mladine, Zveznih Sinov in Antifašistične Fronte žen.

Vsi zastopniki so na tekom Kongresa imeli jedrnat in pomembne govore. Tudi so iz vseh krajev sveta prispevali solidarni in pozdravni brzojavni.

TRGOVINA JESTVIN
Srečko Turel
*
TRELLES 1402 U. T. 59-410

IZJAVA Izvanrednega Poslanika in Polномоčnega Ministra FLRJ v Rep. Argentini, General Majorja FRANCETA PIRC Vsled Lažnjive Obtožbe Chilenske Vlade

Dne 13. t. m. je izvanredni Poslanik in Polномоčni Minister FLRJ v Argentini General Major Francé Pirc povabil vse zastopnike tukajšnjega časopisja, katerim je izjavil sledeče:

Dne 8. oktobra je glavno tajništvo Vlade Republike Čile izdalo objavo v kateri obtožuje notranjega odpravnika poslov FLRJ v Santiagu v Čile Andreja Cunjo in Svetovalca Poslaništva FLRJ v Buenos Airesu Daliborja Jakaša, da so vršili delovanja, ki niso skladu z dolžnostmi diplomatskih predstavnikov in ki so usmerjena proti notranji red v Čile ter grozijo varnosti ameriškemu kontinentu. Nadalje je objavila o merah, ki jih je zavzela Vlada Republike Čile napram omenjenim diplomatom in o njihovem izgonu iz Čile.

V argumentaciji, katero je izdala Čilenska Vlada ni nobenega konkretnega dokaza, ne utemeljenih obtožb in neresničnih okoliščin, ki bi potrdile resničnosti podobnih trditvev. V resnici ona izjavlja glavna tajništva Vlade Čilenske Republike je vseskoz od konca do kraja sama izmišljotina polna fantastične obrekovanja, katere namen je vzbuditi javno nezaupanje v Čile in Argentini, kakor tudi v ostalih južno ameriških državah napram državam nove demokracije in predvsem napram Federativni Ljudski Republiki Jugoslaviji ter za škodovati obstoječim odnosom onih držav, na račun mednarodne reakcije in vojnih hujskačev.

Odgovarjajoč na objavo naperjeno napram moji državi ter napram moji Vladi, si čutim v dolžnost, da rečem: Vlada Republike Čile obtožuje jugoslovanske diplomate, da so vršili delovanja, katerih cilj je bil upostavitve komunističnih organizacij v Čile in drugih latinsko-ameriških ozemljih, da so izpolnjevali nekaka izmišljena navodila nekakih nasprotnih krogov ter da so delovali proti varnosti Čilenskega kontinenta. Objava Vlade Čilenske Republike zagotavlja, da je napredni bivanjem v Čile, držče se svojih pooblastil je vzpostavil stike med jugoslovanskimi organizacijami, da bi spoznal želje teh ter potrebe, ki bi jih na ta način in v slučaju potrebe zagovarjal pred oblastmi v Čile. Enako in in na noben način ne more to služiti ot temelj slabonamernim obtožbam, ki mu jih nalaga Vlada Čilenske Republike, ki se nanašajo na nekake tajne odnose s Komunistično stranko v Čile ter da je imel General Ilič, kot predstavnik FLRJ, zvezo z nekaterimi predstavniki političnih agrupacij, ljudskim gibanjem in čilenskimi strankami, med katerimi so tudi predstavniki komunistične stranke, ki je imela svojo reprezentanco v Vladi.

Med čitanjem objave Čilenske Republike, ki je pisana z zlobnostjo in mrznjo napram jugoslovanskim narodom in naši Ljudski Vladi, sem z velikim začudenjem izvedel, da bi se preselil z nekaterimi nameni tudi jaz v Čile. Odločno zavračam te trditve in izjavljam, da ni bil nikoli moj namen odpotovati v Čile. Te neresnična

stične organizacije", ki bi bilo to nekako vodstvo komunističnega delovanja v ameriškem ozemlju in ki se dozdeva da ima svoje sedeže v ameriškem kontinentu: v mestu Buenos Aires in Rosario. Take in podobne trditve edino lahko povzročijo začudenje vsega ljudstva zdrave pameti, ker po trditvi Vlade Republike Čile, omenjena "mednarodna komunistična organizacija", ki je bila pred tednom ustanovljena in je že dosegla razširiti svoje delovanje po vsej Južni Ameriki ter je v tako kratkem času dosegla organizirati fantastična središča v Republikah Argentini.

Razvidno je, da so vse to bajke ustvarjene od strani Čilenske Vlade, ker kdor potom časopisja, četudi površno, sledi dogodkom zna, da v Beogradu ni vpostavljen nobena "mednarodna komunistična organizacija". Znano pa je, da v Beogradu bo sedež obveščevalnega urada komunističnih strank devetih evropskih držav, po sklepu konference komunističnih zastopnikov devetih držav, ki se je vršila v Varšavi. Ta obveščevalni zavod nima nikakih vezi s komunističnimi strankami v Južnoameriških državah, kakor tudi nimajo s tem uradom nikakih vezi diplomatski zastopniki Federativne Ljudske Republike Jugoslavije. Poslaništvo FLRJ v Argentini je predstavništvo naroda Jugoslavije in Narodne Vlade, katerega namen je: delovati za čimvečje zblizanje odnosov med vlada mi obih dežel. Iz tega je razvidno, da objava Čilenske Republike je sama izmišljenost, ki edino lahko vzbudi začudenje vsled vsebinske neverjetnosti.

Omenjena objava Čilenske Republike govori obširno o nekakem fantastičnem delovanju Generala Iliča, pripisujejo mu, da je bilo njegovo delovanje namenjeno praktično uvesti prej omenjene namene. V resnici je bil General Ilič, kot diplomatski zastopnik vabljen, da prisostvuje pri oddaji Predsedništva v Republikah Čile. Med njegovim bivanjem v Čile, držče se svojih pooblastil je vzpostavil stike med jugoslovanskimi organizacijami, da bi spoznal želje teh ter potrebe, ki bi jih na ta način in v slučaju potrebe zagovarjal pred oblastmi v Čile. Enako in in na noben način ne more to služiti ot temelj slabonamernim obtožbam, ki mu jih nalaga Vlada Čilenske Republike, ki se nanašajo na nekake tajne odnose s Komunistično stranko v Čile ter da je imel General Ilič, kot predstavnik FLRJ, zvezo z nekaterimi predstavniki političnih agrupacij, ljudskim gibanjem in čilenskimi strankami, med katerimi so tudi predstavniki komunistične stranke, ki je imela svojo reprezentanco v Vladi.

Med čitanjem objave Čilenske Republike, ki je pisana z zlobnostjo in mrznjo napram jugoslovanskim narodom in naši Ljudski Vladi, sem z velikim začudenjem izvedel, da bi se preselil z nekaterimi nameni tudi jaz v Čile. Odločno zavračam te trditve in izjavljam, da ni bil nikoli moj namen odpotovati v Čile. Te neresnična

trditve je zame en dokaz več nedostojnosti in lažnjivosti v čilenski objavi. Zanimivo bi bilo vprašati glavno tajništvo Čilenske Republike: od kje so bili obveščeni o mojem potovanju v Čile ter kdo je skoval te absurde laži? V zvezi s tem je pravilno, da se omeni grški pregovor, ki pravi: "Kogar Jupiter hoče kaznovati, mu najprej vzame razum".

Kot glavno osebo, ki bi imel stike z voditelji komunistične stranke v Čile, se imenuje Andreja Cunjo. Čilenska vlada je objavila bombno neutemeljeno izjavo, da je Andrej Cunja prikrival prihod "mednarodnih komunističnih agentov" v Čile. Razumljivo, da Cunja pri izvrševanju svojih poslov, ki so mu bili poverjeni, je bil v stiki z narodnimi jugoslovanskimi organizacijami. Imeti odnošaje, to se pravi odnošaje z organizacijami svojih rojakov, je to najnavadnejša naloga vsakega diplomatskega zastopnika. O zadevi "številnih mednarodnih komunističnih agentov", o katerih se večkrat omeni v objavi Vlade Republike Čile, je to navadna bajka preračunana za prevariti lahkoverne ljudi. Ne bo mogoče vse to, kakor pravi jugoslovanski pregovor: "Strah ima velike oči". Vlada Republike Čile, toliko s svojo notranjo, kakor zunanjo politiko, se nahaja v popolni odvisnosti nekaterih inozemskih sil in brez odpora izvršuje želje svojih gospodarjev, ki hočejo naprtiti krivdo za svoje katastrofno ekonomsko stanje na nekaterem tretjem in se poslužujejo v tem slučaju pravljic o "mednarodnih komunističnih agentih" ali "komunistični nevarnosti" ter širjenja raznih izmišljotin.

Vlada Republike Čile je spretno izkoristila navadno potovanje v Čile Svetovalca Poslaništva FLRJ, Daliborja Jakaša, da je zgradila stavbo iz kvart iz svojih neumnih in izmišljenih trditvev. Torej, preselitev enega člana Poslaništva iz sosednje države v Čile, bi ne smela povzročiti nobene sumljivosti. Svetovalec Jakaša se je preselil v Čile, da po predpisanem načinu izvrši potrebne zadeve za vzpostavitev našega Polномоčnega Ministra v Čile ter da obenem obišče našo številno naselbino. Zloglasna osebna pisma, katera sta si izmenjavala soproga Jakaša, v katerih se govori, da se najdejo podatki o vezi s komunističnim delovanjem, ne vsebujejo drugih novic, kakor pripombo o doseženem uspehu med našo naselbino v Čile glede pobiranja pomoči za vojne sirote v naši domovini ter ni sluha, da bi se omenjalo o kakšni komunistični agitaciji, kakor hoče to Vlada Republike Čile naprtiti Svetovalcu Jakaši.

Med takozvanimi "dokumenti", kateri se pripisujejo Svetovalcu Jakaši, se omenja nekateri v katerih se govori o stanju v Čile. Taki dokumenti — četudi bi obstojali — smatram za zlobno skovane in podvržene Svetovalcu Jakaši v svrhu provokacij. Zanimivo je tu pripomniti, da Svetovalec Jakaša je že imel v rokah vojni listek, da se povrne v Buenos Aires in bil komaj tedaj aretiran od strani čilenskih oblasti, ki so mu odvzele vse reči, kakor

tudi diplomatski potni list ter ga nato izgnali v Mendoza. To je dokaz, da so namenoma in preišljeno hoteli čilenske oblasti vplesti v zadevo odlično diplomatsko osebo, da bi na ta način v čimvečji luči pokazali trditve fantastične objave.

Na vse prej omenjeno, odločno in celotno ponovno zavračam vse fantastične žalitve in izmišljotine v objavi glavnega tajništva Vlade Republike Čile, katera delujoč pod pritiskom nekih inozemskih sil, ki so usmerjene, da bi v Čile in drugih ameriških deželah javno mnenje o življenskih potrebnih vprašanjih v lastni državi usmerili v napačno stran ter s željo, da bi pomagali onim reakcionarnim krogom, ki neprenehoma povzročajo nered in nemir, da bi tako povzročili neprijeteljska čustva med narodi celega sveta. Povdarjam, da današnja doba družabnega razvoja vsebuje značajne temelje vsodbujanja za vojno ter obrekovanja napram državam nove demokracije. Ker je nemogoče popolnoma ugoditi imperjalističnemu pohlepu, mednarodna reakcija se vzdržuje z najostrejšo žaljivo kampanjo napram demokratičnim državam. Posebno v zadnjem času se vodi napram moji državi ostro lažnjivo in obrekovalno kampanjo, ki je polna laži in obrekovanja različnega izvora. Prav dobro nam je znano, da ni to prva in ne zadnja provokacija povzročena pod pritiskom mednarodne reakcije in imperialističnih krogov.

Vsled napada Vlade Republike Čile potom najfantastičnejših obrekovanj napram FLRJ ter radi izgona zastopnika Jugoslovanskega Poslaništva, Vlada FLRJ je odločila prekiniti diplomatske odnose z Republiko Čile, ker je to edini korak, katerega se more zavzeti napram storjeni krivici Čilenske Vlade.

Pripomnim, da je moji Vladi znano, da omenjena kampanja napram Federativni Ljudski Republiki Jugoslaviji in svojim diplomatskim predstavnikom ni v korist Čileju in čilenskega naroda, temveč, onim ki hočejo motiti prijateljsko medsebojno delovanje med narodi in ki za dosego svojih ciljev uporabljajo čilensko Vlado. Pričela je to kampanjo ena velesila, ki vedno več vodi notranjo in zunanjo čilensko politiko.

Ob koncu moram tudi dodati kako so nekateri policijski uslužbenci v Argentini postopali s zgoraj omenjenimi jugoslovanskimi diplomati. Svetovalec Dalibor Jakaša in Upravnik Poslov v Čile Andrej Cunja, so bili izgnani iz Čile v Republiko Argentino, Mendoza, od koder so bili naslednji dan odpeljani na glavno Policijo v Buenos Aires, kjer je bil zadržan Svetovalec Jakaša do 1.45 ure popoldne, dne 11. oktobra, v družbi z Andrejem Cunjo.

Navedeni policijski uslužbenci so s silo skušali izpraševati Svetovalca Jakaša, ga slikati in vzeti odtiske prstov, in to na tak način, da je to dovedlo Svetovalca Jakaša do gladovne stavke v znak protesta.

Glede stopanja, ki je bil pri tem (Sledi na naslednji strani)

JUGOSLOVANSKA VLADA JE PREKINILA DIPLOMATSKO ODNOSAJE S ČILENSKO

**OBTOŽUJE ČILENSKE OBLASTI, DA KRŠIJO TEMELJNE
PRINCIPE MEDNARODNEGA PRAVA**

BEOGRAD, 11. oktobra. (UP). — Jugoslovanska vlada je prekinila diplomatske odnose s čilensko, ker je ta dne 8. t. m. izgnala dva jugoslovanska diplomata s svojega ozemlja.

Ministrstvo za zunanje zadeve je podalo izjavo, v kateri obtožuje čilensko vlado, da ni postopala samostojno v zadevi odstranitve teh dveh diplomatov in označuje kot popolnoma neutemeljene in brezsmiselne vzroke tega postopanja.

VSEBINA JUGOSLOVANSKE IZJAVE

Izjava pravi doslovno: "Čilenska vlada je brutalno prekršila najtemeljnejši izmed principov, ki urejajo mednarodne odnose. Dne 8. oktobra je čilenska vlada izgnala s svojega ozemlja funkcionarja Jugoslovanskega Poslaništva v Santiago de Chile, Andreja Cunjo in tajnika Jugoslovanskega Poslaništva v Buenos Airesu, Daliborja Jakaša.

Čilenska vlada je svoje postopanje skušala opravičiti z razlogi, ki nimajo prav nobene podlage in istočasno upo-

rablja najbolj fantastične laži proti jugoslovanski vladi. Ker delovanje jugoslovanske vlade ne opravičuje ukrepov, ki jih je podvzela čilenska vlada, je jasno, da je to postopanje del in posledica skrbno premišljene kampanje, ki ni v skladu z interesi Čileja in njegovega ljudstva, temveč je naročeno po ekspanzionističnih težnjah gotovih vesil, ki v vedno večji meri vodijo no tranjo in zunanjo politiko Čileja.

Korak, ki ga je podvzela čilenska vlada odgovarja povsem kampanji iz mišljotin proti Jugoslaviji, katerih povzročitelji so velesile, ki skušajo onemogočiti prijateljsko sodelovanje med narodi.

Te velesile uporabljajo v ta namen čilensko vlado. Postopanje čilenske vlade dokazuje popolnoma sovražno razpoloženje naprav Jugoslaviji. Rad tega jugoslovanska vlada smatra, da nima vzroka, da bi še nadalje vzdrževala diplomatske odnose z vlado, ki ne more svobodno in neodvisno odločati o svojih odnosih z drugimi državami, in radi tega jugoslovanska vlada se je odločila prekiniti svoje diplomatske odnose z vlado Republike Čile."

prizadet Svetovalec Jakaša in Upravnik Poslov Cunja, sem predložil pri Ministrstvu Notranjih Zadev energičen protest o postopanju policijskih uslužbencev napram imenovanim diplomatom.

Istočasno želeč ohraniti obstoječe odnose med našo državo sem predlagal Vladi moje države, da bi odstranila Svetovalca Jakaša, čeprav vsa dejanja jasno dokazujejo, da Svetovalec Jakaša nima nobene krivde.

V jutru, dne 11. t. m. kakor je že povedano je bil Svetovalec Jakaša izpuščen na svobodo, toda na neprijazen način, ker peljan je bil v nepoznan kraj Buenos Aireske okolice, od koder je moral paš do svojega stanovanja, kamor je došel šele ob 4 uri zjutraj.

Glede Cunje, on na žalost ni še izpuščen na svobodo. Pripominjam, da Upravnik Poslov Cunja je bil na Policiji izprašan, slikan in daktiloskopiran.

Zaključujoč mojo izjavo, ponovno povdarim, da čilenska vlada v splošni argumentaciji in v opravičbo slabega postopanja napram jugoslovanskim diplomatom, ki ni v skladu s temeljni

mi principi Mednarodnega Prava, do naša to v lastno zaščito in v obrambo Ameriškega Kontinenta.

Po prekinjenju diplomatskih odnosov med Federativno Ljudsko Republiko Jugoslavijo in Republiko Čile, je čilenska vlada objavila več novih izjav, katere tudi niso resnične in v njih samo nadaljujejo z obrekovanjem napram Jugoslaviji in nje narodu. Moram izreči nekoliko besed vsled kroko dilovih solz prelitih od čilenske vlade radi "žalostne usode" jugoslovanskega naroda, kateri po njeni izjavi se nahaja "pod jarmom stroge diktature". Naj ve čilenska vlada, da junaški jugoslovanski narod je tekom vse zadnje vojne branil s krvjo svojo neodvisnost, ter da so iz svojih vrst in po svoji volji izšle ljudske oblasti in Vlada, ki danes vodi Državo.

Narodi Jugoslavije, kateri so pripomogli s tolikimi s tolikimi žrtvami za demokracijo in svobodo, ne morejo odstopiti svojo svobodo, kakor to storijo vlade nekaterih držav, ki ne sario, da odstopijo, temveč izdajo svobodo svojega naroda.

Buenos Aires, dne 13. oktobra 1947

POLNOMOČNI MINISTER IN POSLANIK F.L.R.J. GENERAL MAJOR FRANCE PIRC ODPOTOVAL V DOMOVINO

Vsled zadnjih dogodkov ter da o teh podrobnejše obvesti svojo Vlado, je Minister Gen. Major Francé Pirc odpotoval v Jugoslavijo, dne 14. t. m. zvečer.

Kadar pošiljate zavoje v domovino

in bi želeli poslati obuvalec za moške, ženske in otroke, obrnite se do naše domače tvrdke čevljev, ki ima nalogo v ta namen urezane čevlje in jih je treba doma v Evropi samo sešiti po meri. *Obrnite se pismo ali telefonično do:*

Bratov KEBER

CENTENERA 1140

U. T. 60-0176

BUENOS AIRES

Rojaki v Rosario in Prov. Santa Fe

Če potrebujete uradne prevode vaših krstnih, poročnih in drugih listin, obrnite se na našega prevajalca (Traductor Público Judicial)

SAN LORENZO 937

ROSARIO

MEDNARODNE VESTI

GRČIJA

Izredno vojaško sodišče je obsodilo na smrt 14. partizanov, med katerimi se nahajajo štiri ženske.

Dne 15. t. m. bo odpuščenih iz službe 5.000 javnih uslužbencev; tekom naslednjih dveh mesecev se drugih 1.000. Kot se zatrjuje se boče na ta način reducirati državne stroške.

ROMUNIJA

Dne 5. t. m. se je vršila velika proslava šeste obletnice ustanovitve "Narodne Osvobodilne fronte". Proslave se je udeležilo okrog tristo tisoč oseb.

ITALIJA

Zunanji minister grof Sforza in zastopnik F.L.R. Jugoslavije Mladen Iveković sta razpravljala o trgovski pogodbi, katera ima v kratkem stopiti v veljavo.

ALBANIJA

Radi izdajstva protidržavnega rovarjenja je vojno sodišče obsodilo na smrt 16 Albancev. Obsojeni so dajali vojaške in politične tajnosti diplomatski misiji Združenih držav od katere so prejeli podporo.

TRST

Ogrski nogometaši so se imeli meriti na mestnem igrišču s "zbrano" skupino Tržačanov. Tekma je pričela, nakar je zastopnik ogrskih nogometašev prijel telegram za prenehati tekmo in hitro za tedruzega v katerem jim je bilo naročeno naj se vrnejo domov. Kot se zatrjuje tržaška skupina je bila sestavljena iz različnih ustanov — brez komunistov. Sport je šport, toda ako je tržaška "skupina" sledovala pri tem gotove namene, ni nič čudnega če so ogrski igralci spravili kop in odšli.

POLJSKA

Dne 7. so se zbrali v Varšavi zastopniki ljudskih republik in zastopniki francoske in italijanske kom. stranke. Pretrpeli so svetovni politični položaj, nakar so uvideli nujnost ustanovitve informativnega urada.

Za sedaj tvorijo informativni urad sedežem v Belgradu sledeče države: Poljska, Ogrska, Jugoslavija, Romunija, Belgarija, Češkoslovaška, Sovj. Zveza, Francija in Italija.

Goriški Slovenci Izven Zakona

Naša sončna Gorica preživlja črne ure. Odkar je Italija prevzela vso civilno in vojaško upravo v Gorici, je mesto v rokah peščice terorističnih pobaltonov, ki napadajo Slovence, razbijajo slovenske lokale, Karabinjerji pa mirno gledajo te stvari in se obnašajo, kakor da se jih ta zadeva prav nič ne tiče. Ni ga Slovencev v Gorici, ki ne bi bil te dni napaden. Dan prihoda Italijanov v Gorico bo zapisan v zgodovini goriških Slovencev kot najbolj tragičen dan, ki se je pričel z nezatišanim terorjem neofašističnih in kvallunkvističnih elementov. Goriški Slovenci opozarjajo vso demokratično svetovno javnost na sramoto, ki meče temno senco na De Gasjerijevo Italijo. Hkrati pa pozivajo vse jugoslovanske in slovanske brate, da jih v teh črnih dneh ne pozabijo. Slovenske zastave, ki vihrajo onstran železniške proge, ki pelje v Soško dolino, pa so vsem napadalcem resen opomin, da stoji na pragu Gorice Jugoslavija nova Jugoslavija.

Teroristična dejanja fašističnih pobaltonov so se pričela z grozljivimi pismi. Z 12. septembra so pretepli na ulici dr. Devetaka in vozača Grioua. Naslednjega dne so razbili okna dr. Rutarjeve hiše. Ponoči so napadli dr. Grudna in vrgli dve bombi v čubejevo slovensko gostilno. Dne 14. septembra so razdejali prostore fotografa Kleindiensta na Travniku. Prizanesli niso tudi zadružni menzi v prostorih gostilne Central. Zažgali so slovenske knjige Ljudske založbe. Nezreli fantiči so zasmehovali jugoslovansko zastavo. Razdejali so prostore slovenske gostilne Leopolda Češkuta. Fašistični napadalec so razbili Prestentovo trgovino mehaničnih in električnih predmetov na Rooseveltovem korzu. Banditi so napadli tudi Davorino Bevkovo, ko je needijo 14. septembra popoldan prevažala svoje pohoštvo. Pobaltoni so napadli prostore Pokrajinske federacije KPI. Hrabri člani pa so preprečili popolno demolanje prostorov. Dne 15. septembra so si izbrali kot predmet svojega napada Klaverovo trgovino in znano restavracijo "Pri Maksu" v ulici sv. Ivana. Poškodovali so trgovino urarja Suligaja in razne trgovine v Raštelu. Približali so se tudi svetogorski postaji, vendar so jih čuječi Solkanci nagnali. Italijanski soviniisti so prebledeli, ko so se pojavili na trgu pred svetogorsko postajo jugoslovanski tanki. Vdrli so celo v bolnišnico v ulici Brigata Favia in pretepali slovenske bolnike. Razbili so stanovanje sadnega veltregovca Lojzeta Kumarja. Razbili so okna slovenske kavarne Rudolfa Bratu-

ža. Razbili pohoštvo zidarskega mojstra Simšiča v ulici New York in ga nato pretepli. V Stražcah so pometali vsen: slovenskim delavcem in njihovim družinam na cesto pohoštvo ter ga poškodovali. Skupina banditov je vdrila v prostore avtomobileskega podjetja Leopolda Doljaka, ki je prislila, da je odprl blagajno, nakar so mu odnesli ves denar. Lastnik kavarn "Viatore" je zaradi vandalskega uničenja oškodovan z milijonsko škodo. Skupina na histeričnih Italijanek je napadala letno Slovenko Leban Gizelo, jo popolnoma slekla in teptala po tleh. Fašistična sodrga je izropala ter razdejala trgovino Petra Čermelja na Korzu. Dne 16. septembra okoli treh popoldan so zopet gurele na Korzu pred Ljudsko založbo slovenske knjige in časopisi. Italijanska policija je mirno gledala, kako so soviniistični napadalec zažgali pohoštvo dr. Josipa Grudna. Opustošili so vinotoč Zimic in gostilno "Pri pomladi". Istega dne popoldan so znosili pobaltoni na Korzu mnoge jugoslovanskih zastav ter jih zažgali. Italijanski karabinjerji niso ničesar ukrenili. Ko so napadalec vdrli v Figlovo gostilno, so se znesli nad vsemi Slovenci, kiso bili v gostilni.

Vse to se lahko dogaja zaradi tega, ker imajo fašistični banditi v Gorici prostore. Ves fašistični kriminalni, ki ga je doslej dopuščala zavezniška vojaška uprava, se je spravljal nad slovenski živelj. Toda na vse zločine, ki so bili izvršeni nad goriškimi Slovenci, bo morala Italija dati odgovor. Naše ljudstvo ne bo klonilo, saj je preživelo temno dobo fašizma, preživelo tudi bridke preizkušnje med drugo svetovno vojno. Glavni odbor Demokratske Fronte Slovencev v Italiji je prosil zvezno vlado F.L.R.J. v Beogradu, da se energično zavzame za zaščito Slovencev v italijanski vladi, ki je sprejete obveze mirne pogodbe prekršili takoj ob prevzemu oblasti v Gorici. Po prevzemu oblasti se je nasilje nad Slovenci še povečalo. Slovenci so še vedno izven zakona. Obstati mirno gledajo te pogoje proti Slovincem. Mnogo Slovencev je težko ranjanih, število mrtvih še ni znano. Slovenska imovina je v glavnem uničena.

Med tem, ko doživljajo goriški Slovenci to gorje, pa je slovensko ljudstvo na tem področju, ki je pripadlo novi Jugoslaviji z velikanskim navdušenjem pozdravilo jugoslovansko vojsko, ter se zbira na velikih zborovanjih, na katerih izražajo svoje veselje ob zgodovinskem dogodku, ko je po prestanih preizkušnjah zadnjih desetletjih napočila ura večne združitve z bratstvom jugoslovanskimi narodi.

SLOVENSKI GLAS

Propietario: CONSEJO ESLOVENO

CORONEL RAMON LISTA 5158 — T. A. 50 (Devoto) 5502

Director: LADISLAV SKOF — Administrador: METOD KRALI

PODUPRAVE SLOVENSKEGA GLASA

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev v V. Devoto: Simbrón 5118, U. T. 64-1509
 "Ivan Cankar": Ramallo 4962 — Saavedra.
 Ljudski Odr: Coronel Ramon Lista 5158, U. T. 50-5502.
 Jugoslovansko Društvo Samopomoć Slovencev: Centenera 2249, U. T. 61-1701.
 Slovenski Dom: San Blas 1951, U. T. 59-3667.
 Udruženje Svob. Jugoslavija, Slovenski odsek: Av. Fr. Beiró 4916, T. A. 50 - 5591

ZASTOPNIKI:

Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.
 Za Rosario in okolico: Štefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.
 Za Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.
 Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzad
 Za Caballito: Marija Klarič — José Bonifacio 663, Buenos Aires
 Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larañaga 2235.
 Za Saavedro in okolico: Viktor Meljak: Ramallo 4962.

Buenos Aires, 20 de Octubre de 1947

No. 27

La Reconstrucción de Yugoslavia y la Juventud

Continuamente nos llegan, a través de periódicos, revistas, libros, cartas etc., noticias de la participación exitosa que la Juventud Yugooslava tiene en la reconstrucción de nuestra Madre Patria, como asimismo de la rapidez con que las brigadas juveniles cumplen las diversas etapas que les han sido encomendadas por el Primer Plan Quinquenal.

No es nuestro deseo entrar a detallar los proyectos que los Pueblos de Yugooslavia van haciendo realidad dentro del plazo previsto por el Plan, en las cuales la Juventud tiene una gran participación, sino mostrar la forma en que se dan a conocer en el extranjero esas realizaciones, y la burda deformación que sufren en su paso por los órganos informativos internacionales sujetos a intereses particulares que no es del caso mencionar pues son conocidos por todos.

No hace mucho tiempo ciertos diarios publicaban una noticia asegurando que las brigadas juveniles constituían verdaderos campos de trabajos forzados en donde se sometía a los jóvenes a agotadoras jornadas de 10, 14 o más horas de trabajo, sosteniéndolos con alimentos de inferior calidad que terminaban con la resistencia de los jóvenes organismos.

Toda persona que se precie de imparcial y acuda a las fuentes informativas que tenemos a nuestro alcance y que hemos consultado, esto es los periódicos, cartas, libros, etc. mencionados, verá que tales informaciones muestran un cuadro totalmente diferente, deformado en forma brutal por las agencias informativas, deformación que solo sirve a los intereses monopolistas del imperialismo, empeñado en mostrar una verdad deformada, como parte de su campaña de preparación de la opinión pública, para cuando llegue el momento de embarcarse en una nueva campaña de "liberación de los pueblos oprimidos por la barbarie del este". La semejanza que esta actitud tiene con la goebbiana, es alarmante, pero la incredulidad con que es recibida reconforta.

Esta campaña ha sido desatada en primer término contra nuestra Madre Patria, pues es allí en donde los Pueblos que han salido de la guerra con heridas enormes, han sido los primeros en reconstruir su economía dándole un rumbo progresista por medio del Plan Quinquenal. En esta reconstrucción la Juventud tiene una participación activísima, por lo que constituye uno de los blancos predilectos de la "información objetiva".

Es que no cabe en la cabeza de quienes dirigen y redactan esos órganos informativos que deberían ser elementos educativos para el pueblo, y no meras empresas comerciales, el hecho de que una juventud como la yugooslava pueda dar sus energías con tanto desinterés en pro del bienestar futuro de su nación, dejando en la empresa hasta la vida, como lo hiciera en la guerra de Liberación Nacional. En realidad, aunque lo comprendan así, no pueden dar a conocer su opinión libre y sincera pues ésta no consultaría los intereses de las grandes empresas que sostienen a la prensa con avisos y propaganda.

Es indudable que si algún Rockefeller hiciera una donación de varios millones de dólares para alguna obra de caridad, no habra ningún inconveniente en dar amplia publicidad a "actos magnánimos" de esta naturaleza. Pero en el caso de la Juventud Yugooslava son jóvenes anónimos que dan lo poco que tienen para el progreso de su nación, por lo que ese sacrificio no merece ser difundido ya que aquellos jóvenes nada pueden hacer por la "prensa objetiva".

Sébase que la Juventud Yugooslava no trabaja sola, sino que la acompañan las brigadas juveniles albanesas, griegas, búlgaras, checoslovacas, etc. Hasta un grupo de jóvenes americanos quiso participar en esta gesta heroica, pero el permiso le fué negado.

Indudablemente, de haber visto la verdad con sus propios ojos, hubieran desenmascarado a los detractores de la Juventud Yugooslava.

Vesti iz Organizacij

POČASTITEV SPOMINA POKOJNIH ČLANOV SLOVENSKEGA DOMA

Kakor je bilo javljeno v pretekli številki Slov. Glasa ob priliki prve obletnice smrti pok. članov Slov. Doma, dr. Viktorja Kjudra in pevovodje Franceta Trebšeta, se bo vršila spominska slovesnost prihodnje nedelje 26. oktobra. Na pokopališču Čakariti se zberejo vsi člani društva Slov. Doma, znaninci in prijatelji pokojnih pred Panteonom "Eslava" ob 10 uri, kjer se postavi spominska plošča pok. Dr. V. Kjudru. Nato se vsi skupno podamo na grob pok. Franceta Trebšeta, kjer se tudi položi spominska plošča.

Ob 17 uri se bo pa vršila v društvenih prostorih Slov. Doma, ulica San Blas 1951 spominska slovesnost, kjer se bo v kratkih govorih omenilo življenje in delovanje pokojnih na društvenem polju.

PROSLAVILI SMO F. PREŠERNA

V nedeljo, dne 12. oktobra smo v popoldanskih urah v uredniških prostorih Slovenskega Glasa otvorili našo skupno knjižnico. Pomemben govor k temu je imel izvoljen knjižničar tov. Januar Gregorič, ki je v kratkih besedah pojasnil kakšne knjige vsebuje ta nova knjižnica ter da so to samo one, ki so izšle po osvobodilni borbi v naši domovini. Povdaril je kakšen pomen ima knjiga in priporočal našemu članstvu naj bi se z vnemo oprijelo naših knjig in jih čitalo.

Knjižnica je na razpolago v naprej vsem članom naših organizacij.

Isti dan smo tudi v prostorih Ljudskega odra proslavili našega velikega pesnika Franceta Prešerna. Tov. Vlado Krmač je v lepih besedah podal naša

kratek Prešernov življenjepis in obrazložil o njegovih glavnih umetniških delih. Tudi par njegovih pesmi so naša deklamatorji in deklamatorke lepo recitali.

Lahko rečemo, da nam je danes Prešeren dražji kakor nikoli poprej. Bil je brez dvoma v umetniškem pomenu znanilec tega, kar so naše ljudske množice stoletje kasneje uresničile v krvavi narodno osvobodilni borbi. Ko je že davno strohnelo njegovo truplo, je vstal velik in nepremagljiv:

"S seboj povabim vas junake, vas, katerih rama se ukloniti noče."

Uresničile so se njegove besede, ker jih je vodil po slovenski zemlji v največji borbi, ki jo je kdaj bojevala slovensko ljudstvo. Zato je tudi Prešerna potrdila naša osvobodilna borba, kot največjega slovenskega pesnika.

Danes, ves slovenski narod proslavlja našega velikega pesnika in k tem proslavam se pridružimo tudi mi v izseljeništvu.

K naši nedeljski proslavi samo dodamo to: Čeprav je bila ta proslava pripravljena brez velike propagande, smo v kljub temu pričakovali večjo udeležbo naših rojakov. Ne mislimo s tem na celo našo javnost, pač pa na one rojake, kateri se vedno nazivajo "zavedne" in "kulturne", kateri pa nimajo ne zavednosti in ne prave kulture. Dokazali so to s tem, da se niso udeležili Prešernove nedeljske proslave.

V prihodnji številki Slov. Glasa bomo priobčili v celoti življenjepis, ki ga je podal naša tej proslavi podal tov. Krmač.

DOMAČE VESTI

OPERACIJE

Pred par dnevi je bila operirana na lepišo soproga Karlova Žagar jugoslovanskega trgovskega atašeja. Operacija je dobro izpadla in se gospa Žagarjeva kmalu povrne na svoj dom.

Pred tednom je bil v bolnici Alvarez operiran Andrej Berlot, član G.P.D.S. Težka operacija je dobro izpadla in mu elimo, da se čimprej povrne na svoj dom.

Dne 11. t. m. je srečno prestala težko operacijo rojakinja Kornelija Pertot. Nahaja se v bolnišnici Zubizarreta št. 28, c. 3. Želimo ji skorajšnje okrevanje.

SMRT

Dne 13. t. m. je umrl v bolnici Abel

Ušaj v starosti 51 let, doma iz Črnič pri Gorici.

Pokojniki zapuša v Argentini brata in ssetro, v domovini pa ženo in 2 odrasla otroka.

Ostalin naše sožalje.

Dne 12. oktobra je umrl rojak Andrej Cej, star 45 let, doma iz Trnovega, po domače pri Voglarjih. Pokojnik je prišel v Ameriko 1926 leta. Pogreb se je vršil na Čakariti kjer so ga spremlili sorodniki in prijatelji in mnogo znancev.

Pokojniki zapuša tu ženo Kristino in 13 letnega sina Alfreda, ki žive v Buenos Airesu. Doma zapuša mater Katarino, brata Leopolda in sestro Emilijo.

Naj bo pokojniku lahka zemlja preostalin pa naše sožalje!

KRATKE VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Cer (Makedonija): Največji rudnik manganove rude je izpolnil svojo polletno proizvodno nalogo za 102% v marcu mesecu. Ta rudnik je bil obnovljen ob koncu leta 1945. Delovni kolektiv se je obvezal, da bo izpolnil letošnji proizvodni načrt že do 29. novembra.

Zagreb: Povečali so tovarno "Pliva" za zdravila, ki bo ena najbolj velikih tovarn te stroke v Jugoslaviji. Petletni plan ji nalaga velike naloge. Že leta 1945. so jo začeli reorganizirati. Lani so začeli graditi štiri poslopja letos pa jih gradijo osem.

Tolmin: Vnedeljo 17. avgusta je bila v Tolminu velika manifestacija dela, ki se je udeležilo okrog 12.000 obiskovalcev od blizu in daleč. Tolmin je oživel zvečer, ko so na prostoru pred dijaškim domom vpril-

zorili Cankarjevo dramo "Kralj na Betajnovi". Zjutraj jekorakala sokzi Tolmin mladina tolminskega okraja v fizkiturni poovrki, ki so gledalci navdušeno pozdravili. Po povorki je bilo izrečeno nekaj govorov, nato pa je minister vlade LRS tov. Regent otvoril razstavo dela, ki je obiskovalcem pokazala zmagljivost in iznajdljivost tolrinskih rok.

OBNOVA V POREČU

Poreč je mnogo trpel med vojno zaradi bombardiranja. Obnovljenih je bilo 25 zasebnih hiš in gimnazija. Oblasti so pripevale za obnovitvena dela nad 5 milijonov lir.

SMRTNA KOSA

V Trstu so umrli 42 letni Marcel Gardenal, 37 letni Jože Rubinič, 71 letna Francka Milič, por. Ziderič, 70 letni Ivan Ferno ter 61 letna Karolina Etimos. Pokojnikom trajen spomin.

SMRT FAŠIZMU

Mladinski Glas

SVOBODA NARODOM

Nuestra Juventud y sus Problemas Ayudada Surgir a una Nación

II - EL IDIOMA

El objeto de este artículo es hacer conocer a todos nuestros compatriotas un problema que es necesario resolver para permitir la propia subsistencia de nuestra colectividad, y al mismo tiempo llevar a conocimiento de todos los eslovenos en general, las causas y efectos de un fenómeno que es dable observar en la gran mayoría de familias de nuestra colectividad.

Se trata del uso del idioma esloveno por nuestra Juventud.

Se produce en lo referente a esto, un caso paradójico y triste al mismo tiempo. Es posible observar que dos jóvenes eslovenos, nacidos en tierra eslovena, de padres eslovenos, que por una causa u otra han tenido que emigrar a esta nuestra segunda patria que es la Argentina, no hablan o hablan bastante mal su idioma nativo.

Este es el gran problema que aflige a nuestra Juventud, y el deber de nuestras organizaciones es tratar de resolverlo de alguna manera, pues de no llegarse a una solución más o menos aceptable, nuestra colectividad dejaría de ser lo que es: un refugio de todos los eslovenos que se hallan en el país. Queremos con esto significar que la desaparición del idioma esloveno dentro de nuestra colonia implicaría por sí sola la desaparición de la misma.

En el examen que a continuación haremos de las causas que han motivado esta situación, no debemos imputar al individuo toda la culpa de haberlas producido. Debemos reconocer que nuestro pueblo es muy poco conservador, que puede ser asimilado fácilmente por otros pueblos y su cultura puede ser apagada sin grandes esfuerzos, relativamente hablando. A eso contribuyen, sin duda, el poco número de nuestros connacionales y también el hecho de que constituimos un pueblo relativamente joven y por lo tanto terreno fértil para la germinación de influencias extrañas. No nos podemos comparar al pueblo inglés, pongamos por caso tomado al azar. Esto en lo que a tradicionalismo se refiere; sin ir más lejos daremos un ejemplo que aclarará lo que deseamos hacer ver. Después de las Invasiones Inglesas efectuadas contra las Provincias Unidas del Río de la Plata en los años 1806 y 1807, muchos oficiales y soldados ingleses se radicaron definitivamente en el país, constituyendo familias que actualmente son muy conocidas en la alta sociedad. Pues bien, en el seno de esas familias se ha mantenido el idioma inglés hasta la actualidad, vale decir, durante casi tres generaciones! Los descendientes de esos residentes se han educado e instruido en escuelas inglesas como continuando haciéndolo actualmente.

No ocurre lo mismo con nosotros; pongamos por caso corriente el de un emigrante esloveno que llega al país con su familia, su esposa y uno o dos hijos de dos a ocho o diez años. Esos niños al llegar a los dieciocho o veinte años ya no sabrán hablar más su idioma nativo. ¿Cómo se explica esto? Podría ser por descuido de sus padres, que casi siempre son gente de pocos recursos y que por lo tanto deben dedicar la mayor parte del tiempo de que disponen para ganar el sustento diario, descuidando así la educación de sus hijos a los cuales envían a las escuelas argentinas en donde terminan por olvidar a su país de origen y pierden prácticamente la nacionalidad.

En el supuesto de que a pesar del factor económico; del cual acabamos de ver

la importancia enorme que tiene sobre el mantenimiento del idioma en el seno de una familia de emigrantes; se consiga que el pequeño no olvide el idioma nativo, debemos tener en cuenta que las burlas de que la gente ignorante hace objeto al niño extranjero, influyen de una manera perjudicial en su espíritu, moldeándolo en la vergüenza por la expresión de uno de los actos característicos de la nacionalidad: el del idioma.

Como vemos, el individuo de que tratamos en el caso general, al llegar a la formación de su mentalidad, vivirá en cierto olvido de su idioma. Ahora bien, si ese joven entra en contacto con una Sociedad Eslovena, en donde encontrará a otros jóvenes en idéntica situación a la suya, fácil es comprender que no podrá exigírsele que recupere todo lo perdido, que lo que no ha hecho durante años, lo lleve a cabo en el término de meses. Aún en el caso de que el joven se proponga hablar su idioma, aprender lo que ha olvidado, deberá someterse a las pullas de los que en lugar de corregir sus errores en una forma sistemática, contribuyen a apagar ese pequeño foco de nacionalidad, porque no hacen otra cosa.

Ese problema podría ser resuelto por las Sociedades mediante la implantación de una escuela en donde se enseñara a leer y escribir el esloveno, solución que lógicamente no puede llevarse a cabo por el gasto excesivo que representa para los escasos recursos con que cuentan nuestras Sociedades. Esa solución sería posible si se contara con un apoyo efectivo de parte de los asociados, que por otra parte son los directamente interesados.

Esos mismos asociados, si en lugar de criticar a la Juventud por la situación en que se halla y que acabamos de plantear, meditaran un poco sobre este tema, llegarían a la conclusión de que ellos mismos son los culpables de que sus hijos no sepan hablar bien el esloveno. Lo que importa entonces, es encarar el asunto con vistas a su solución, valorando en su justa medida cualquier intento de parte de los jóvenes de recuperar uno de los caracteres casi perdidos de su nacionalidad, cual es el del idioma.

Como es natural, no se puede pretender un progreso fulminante; lo que cabe esperar es que parta de la misma Juventud la iniciativa que acabe con este fastidioso problema.

Hasta aquí hemos tratado de las causas que han producido esta situación. Veamos ahora los efectos.

En primer término, debemos hacer resaltar el desaliento que produce en nuestros mayores el hecho de que concurren a nuestras Sociedades para escuchar algunas palabras que les recuerden a la tierra natal, sólo oigan expresiones en un idioma que no es el propio. Debemos darle toda la razón cuando nos critican diciendo que para oír obras en castellano, es necesario nada más que recurrir a un aparato de radio. Pero aún en ese caso debemos hacerles notar que deben tener en cuenta que los artistas que trabajan son aficionados, que no buscan la remuneración monetaria que todo trabajo implica, sino que ese trabajo se efectúa en una forma desinteresada y con el único fin de beneficiar a las Sociedades. Además, son jóvenes eslovenos!

Este es, a grandes rasgos, uno de los importantes problemas al cual debe hacer frente nuestra colectividad. Resolviéndolo se aljarían muchas dificultades que entorpecen la labor de la Juventud y dismi-

A todos los Jóvenes Yugoslavos y de Progenie Yugoslava y a todos los compatriotas en general, les daré un informe para que puedan tener una idea de la magnitud de los daños y destrucción que sufrió nuestro país de origen, por las ordas nazi-fascistas, detallaré solamente los casos que más se destacan en el informe de la Comisión de Reparación agregada al Gobierno Federal de la República Yugoslava.

Sobre un total de 15.800.000 de habitantes que tenía en la víspera de la guerra mundial Nuestra Patria, sufrió un millón setecientos mil muertos.

Pérdidas materiales—

El daño global sufrido por Yugoslavia, según fué estimado por la misma Comisión Interaliada, fué de 950.000.000 de dólares americanos, lo que corresponde al 17% del total de 52.4 mil millones que perdieron en total el resto de los aliados en Europa, con excepción de Rusia y Polonia.

Nuestra pérdida es de 1.4 veces superior a la de Gran Bretaña y supera 7.2 veces la pérdida total de Estados Unidos. Un 20.7% de yugoslavos han quedado sin techo siendo destruidas 504.160 casas sobre un total de 2.430.534 casas que había en la víspera de la guerra, fueron destruidos o llevados por el enemigo: 24.6% de frutales, 28% de viñedos, 61.6 por ciento de equinos, 55.6% de vacunos, 68.3% de lanares, 58.7% de porcinos, 54.4 por ciento de aves de corral y 41.6% de apicultura.

El enemigo se llevó 1.810.304 vagones de cereales; 1.766 de lana; 495.890 piezas de arados y casi la totalidad de las herramientas agrícolas cuyo monto es conocido, pero publicarlo, nos llevaría lejos el enumerarlos todos. Fueron destruidos o confiscados 8.900 barcos, embarcaciones de pesca, lanchas y botes. De las 72 millones de hectáreas de bosques el enemigo cortó y destruyó 470.000 hectáreas y todas las reservas de maderas que encontró representando estos un total de 5.687.000 metros cúbicos.

La industria química perdió el 57.2%;

la textil 53.4%; metalúrgica 49.8%; locomotoras llevadas o destruidas 978, dañadas 465 (76%). Vagones llevados o destruidos 976, dañados 476 (84%). Automóviles 30.238, autobuses 5.920, bicicletas 225.000. Fueron destruidos los tres grandes puentes que había (5.450 metros en total); 1.685 puentes de acero y cemento; 1.875 de madera; el 85% de los hospitales; el 68% de todas las otras instalaciones sanitarias; sobre 10.900 escuelas las fueron destruidas 5.397 y dañadas 2.495. El enemigo se ensañó especialmente contra centros culturales, teatros, monumentos, universidades, bibliotecas, museos, los cuales quedaron casi completamente destruidos. También aniquilaron la red telegráfica y telefónica y 28.000 kilómetros de camino. Fué completa la destrucción de las instalaciones portuarias solamente los italianos se llevaron tres millones de kilos de tabaco y 9.594 kilos de oro en lingotes y 29.951 de plata pertenecientes al Banco de Nación de la zona ocupada por ellos.

Reconstrucción de Yugoslavia—

Este propósito tuvo eco tanto en Eslovenia como en Macedonia, Montenegro, Dalmacia, Servia, Bosnia, en una palabra en todos los pueblos que forman la República Popular de Yugoslavia. Este propósito al igual que el de ayer, de luchar contra la bestia nazi-fascista, se convirtió un día en una obsesión en cada uno de los seres vivientes de los pueblos yugoslavos, más aún, se convirtió en una fiebre de trabajar, de construir, de levantar, de trabajar, de construir, de levantar, en la cual la habían sumido los invasores.

La terminación de la guerra encontró a la economía nacional, a pesar de la reconstrucción que ya los ejércitos patrióticos habían llevado a cabo, en un estado de inacción, un desorden sin igual, inestabilidad de marcos, liras, coronas, etc., todo ello en abundancia y sin garantía material de ninguna especie.

Hambre, desnutrición que dejó profundas huellas en los centenares de miles de seres de todas las edades, quienes am-

Krojačnica Stanislav Maurič

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 22642

T. A. 59 - 1232

RESTAURACIJA IN BAR

Peter Benčič

Lastnik.

INDEPENDENCIA 4202

BUENOS AIRES

nuyen el prestigio del cual goza la misma.

No debemos amilanarnos, esta situación que hemos planteado no afecta a todos los jóvenes eslovenos por igual. Como es natural, toda regla tiene su excepción, y en este caso las excepciones abundan, lo cual permite tomar todo el tiempo necesario para acometer y llevar a feliz término uno de los grandes fines propuestos con la creación de nuestros Grupos Juveniles: recordar a los jóvenes eslovenos cuál es su verdadera nacionalidad y hacerles comprender cuál es su verdadero deber: el de fidelidad a su sangre y raza.

Silvano Bruno KOMAVLI

RADIOTEHNIKA
AVGUST COTIČ
Excelsiör 1500 U. T. 757-30
Sáenz Peña, F. C. P.

PISALNE IN RAČUNSKÉ STROJE

Prodajam, kujujem ter izvršujem vsakovrstno popravljanje v tej stroki.

ANTON VOGRIČ

Esmeralda 633 - III n. O.
T. A. 31 - 1774

Kako Izpolnuje Petletni Plan Napredna Jugoslovanska Mladina

Organizira se Jugoslovanska Mladina v Mendози

V nedeljo 21. septembra t. l. se je vršil v Mendози sestanek Jugoslovanske mladine iz mesta in okolice. Prisostvoval je temu sestanku tudi tovariš Boris Košuta kot zastopnik Jugoslovanskega Sveta iz Buenos Airesa.

Namen tega sestanka je bil organizirati našo mladino ter jo vzpodbuditi k skupnemu delovanju. Po dolgem razpravljanju se je ustanovil pripravljalni odbor, kateri bo v najkrajšem času sklical obširni sestanek, na katerem se bo ustanovil Mladinski Odssek.

Z veseljem sprejmemo novico o tem prvem koraku, ki ga je zavzela naša mladina v Mendози. S tem nam dokazujejo, da se zavedajo dolžnosti, ki jih imajo napram našemu narodu, ki se je toliko žrtvoval za osvoboditev naše domovine.

Tovarišem v Mendози želimo čimveč uspeha.

NEKAJ SLIK Z MLADINSKEGA IZLETA V PUNTA LARA

“Kralj” in “Kraljica” mladinskega Pik-Nika 21. septembra ob “proglasitvi”.

Zmagovalci tekme “vtikanja šivanke” na mladinskem Pikniku 21. septembra

PRIMORSKI OTROCI SO SE POSLOVILI

Konec poletja so se zaključile počitniške kolonije in otroci so odšli na svoje domove in v šole, kjer so se z svežimi silami znova lotili učenja.

V poslopju osnovne šole in dijaškega internata v Kranju je bila čez poletje zdravstvena počitniška kolonija, v kateri je bilo v treh izmenah skupno okrog 900 zdravstveno ogroženih in okrevanja na višinskem zraku potrebnih otrok slovenskih in italijanskih antifašistov iz Trsta in okolice.

Dne 29. avgusta t. l. so se tržaški pionirji poslovili od prelepe Gorenjske na mitingu in sindikalnem domu v Kranju. Nad vse pester spored s pevskimi točkami, deklamacijami in zbornimi recitacijami je gledalce naravnost presenetil.

Mitinga so se udeležili minister za socialno oskrbo L. R. S., tov. dr. Ant. Kržišček okrajni sekretar, zastopniki OLO in MLO Kranja ter predstavniki množičnih organizacij in sindikatov, ki so se od pionirjev poslovili in jim izročili darove. Da je počitniška kolonija tržaških pionirjev v Kranju vsestransko uspela, je zasluga tako ministrstva za socialno skrbstvo LRB in upravnega ter vzgojnega osebja kolonije, kakor tudi zasluga okrajnega odbora ter množičnih organizacij in sindikatov, ki so požrtvovalno podpirali delo uprave.

Nabito polna dvorana, je dokazala kako so se pionirji domačemu prebivalstvu priljubili.

S tem, da Jugoslovanska Vlada skrbi za zdravstveni dobroti tržaških otrok, ni izpolnila samo svoje dolžnosti do socialno in zdravstveno ogroženih otrok, ampak je tudi manifestirala našo skupnost z tržaškimi protifašisti tako slovenske kot italijanske narodnosti, ki so se z ramo ob rami borili proti fašizmu ki pa po krivdi reakcionarnih sil sedaj — tri leta po zloumu oficijelnega fašizma — še vedno nimajo svobode in demokratičnih pravic, kakršne se uživajo v novi Jugoslaviji.

(Po “Slov. Poročevalcu”)

Skupina mladine na spomladanskem izletu 21. septembra v Punta Lara.

polnih 5 mesecev. Seveda je bilo treba delo, zlasti prigradnji temeljev zelo pospešiti. Ker se je začetek gradnje zaradi visokega vodnega stanja zavlekel v juniju, so se mladi graditelji zavzeli da bodo s podvojenim delom nadomestili izgubljeni čas, kar jim je tudi uspelo.

TO JE POT, KI NAS VODI V BOLJŠE ŽIVLJENJE

Mladina Bičkove brigade in udarne brigade F. Rožmana - Staneta na gradnji ceste Rudno—Rostavka je na zaključni konferenci obeh brigad pregledala rezultate dosedanjega izvršnega dela in ugotovila, da je svoj plan dela prekoračila za 13%.

Izgotovili smo 2500 m. ceste in kompletno sezidali 4 velike in 6 malih popustev. Ponosni smo na svoje delo in zavedamo se, da smo del tiste mladine, ki je vložila vse sile v izgradnjo petletnega plana, v katerega je vključena tudi ta naša cesta. S to zavestjo smo z veseljem zasadili krampe v ilovnato jelovsko zemljo. Na vsakem koraku in pri vsakem udarcu nas je spremljal duh naših junakov-borcev, ki so tu hrabro umirali z edino željo, da bi njihov narod dočakal svobodo, za katero se je boril že dolgo dobo. Dobro vemo da doprinašamo tudi mi svoj delež k izgradnji gospodarsko močno Jugoslavije, v katero prehajamo z delom naše prve petletke. Ta duh nas je preveval ves čas našega dela in bo ostal v nas še nadalje, ko se bomo vrnili na svoje domove in učili druge, kar je naučila cesta nas.

Obljubljamo, da se bomo prihodnje leto vsi udeležili nadaljne gradnje ceste in jo bomo skupno z ostalo mladino zgradili preko Jelovice do našega lepega Bohinja.

Mladina Bičkove in Rožmanove brigade.

tó por que se la debe a los que cayeron ayer para que Yugoslavia subsistiera, se levanta para rehacer a esa Patria que él quiere como a la vida misma, por que ella es su creación, por que le pertenece a él, al pueblo; pero esa sufrida y ensangrentada madre nuestra, precisa ayuda y ésta en su derecho de esperar que todos sus hijos acudan a socorrerla sin tardanza.

Ella necesita ayuda tanto moral como material, precisa artesanos, constructores, agricultores, mecánicos, etc.; precisa ayuda en ropas, herramientas y útiles, máquinas y dinero, ella está pronta a recibir sin reservas y con los brazos abiertos a todos sus hijos ya que en el corazón de una madre no caben rencores ni odios ni preferencias hacia tal o cual hijo.

Aquel que no puede volver para ayudarla con sus propios brazos, tiene el deber de ayudarla con dinero, para que otros puedan volver, para comprar máquinas para edificar.

En las resoluciones de nuestro Primer Congreso Juvenil, surgió una resolución en la cual compromete la Juventud sus medios de ayuda para la campaña por los \$ 500.000, en pro de la Reconstrucción de Yugoslavia, pidiendo a todos los Jóvenes Yugoslavos y de Progenie Yugoslava que dirigiesen sus ojos hacia su Patria de origen, devastada y ultrajada, y cooperase con la suma de \$ 20, suma que en esta tierra generosa no le hace a uno ni más rico ni más pobre, pero que sí significa una ayuda en nuestra patria. Y podremos a la vez decir conjuntamente con nuestros hermanos de allende los mares: “hemos ayudado a levantar a Yugoslavia de las ruinas y hacer de ella una de las más lindas rosas, en el rosal que representan hoy día las Naciones Eslavas que tanto dieron por la libertad del mundo entero.

Luis LUKEZIC

Meseca septembra so odšli iz mladinskih delovnih brigad, odšle so brigade druge skupine tretje izmene. Pet mesecev je poteklo odkar so prve mladinske delovne brigade zastavile krampe in lopate in pričele največje delo prvega leta naše petletke. V teh 5 mesecih so skoraj dan za dnevom beležili velike delovne zmage naše mladine.

Pri tem smo šele prav spoznali kako ogromno nalogo je prevzela ljudska mladina Jugoslavije ko se je zavzela zgraditi progo Šamac—Sarajevo.

Kdor je še pred petimi meseci podvomil, ali bo mladina vse to zmogla, je danes, ko že vidi dosežene uspehe, lahko trdno uverjen, da bo 29. novembra pridobil vlak od Šanca po vsej progi do Sarajeva.

Mladi graditelji proge so seveda od prvega početka verovali v svojo zmago čeprav so se zavedali, da bodo morali z vsem mladostnim poletom zastaviti svoje sile, če bodo hoteli izvojevati končno zmago. Zato so vse te mesece vodili številne boje za izpolnitev lastnih obveznosti, za predčasno izvršitev posameznih del in za preseganje delovnih norm. Pred vsem svetom so pokazali, kaj zmore ljudska mladina, ki se zaveda da dela za sebe in boljše bodočnost vsega delovnega ljudstva.

MLADINA GRADI 14 VELIKIH MOSTOV ČEZ REKO BOSNO

Največji napori mladih graditeljev proge so sedaj posvečeni gradnji mostov, zlasti gradnji 14 velikih mostov preko reke Bosne. Te mostove so pričeli graditi po večini šele v začetku junija, ko je upadla reka Bosna. Pred vojno so take mostove gradili po dve leti. Na mladinski progi pa bodo vsi ti mostovi zgrajeni do konca oktobra, torej v kratki dobi ne-

lan por los caminos destruidos de la Patria que resucitaba, escuelas cerradas, destruidas, estados sanitarios lamentables, sin pan, sin medicamentos y encima de todo con el sabotaje de aquellos que decían ser sus hermanos y se paseaban del brazo con el enemigo.

Pero cuando el líder de los pueblos yugoslavos, mariscal Tito, con su Ejército Popular de Partisanos y la ayuda del Glorioso Ejército Rojo, arrebató el país a los invasores y sus colaboradores y lo devolvió a quien pertenece, al pueblo, este pueblo supo poner rápido las cosas en su lugar. Dos años han pasado desde su liberación, con la ayuda de la U.R.S.S. y de la U.N.R.A. y con el trabajo propio sin descanso, nuestra Patria resucita tanto que ya llegó a suscitar la admiración de todos los pueblos del mundo.

La Patria minada y atendida por sus hijos crece hermosa y fuerte, la privación está cediendo lugar en muchos renglones a la suficiencia, se han abierto miles de escuelas, se han creado un sin fin de cursos de especialización, se trabaja sin descanso para suprimir el analfabetismo “directa consecuencia de la guerra”.

Se han reconstruido ya miles de kilómetros de caminos; se han abierto nuevas líneas férreas, para así mejor ayudar a las regiones llamadas pasivas, las que dieron un sinnúmero de sacrificios, víctimas de esta guerra, como ser Leda, Kordun, Montenegro, etc. Se reparan miles de puentes, se abren túneles, se habilitan regiones malsanas.

El capital principal que se invirtió es el profundo amor del pueblo por su Patria, no se ahorran las fuerzas ni los sacrificios, se mira hacia el futuro, se construye la gran casa de los pueblos libres de Yugoslavia.

El pueblo yugoslavo se levantó otra vez decidido a reconstruir su casa. Se levanta

Casa “VILLA REAL”

— SEPELIOS DE CALIDAD —
LUJOSOS AUTOS PARA CASAMIENTOS.

— de —

Víctor M. Herrera

Consulte:

Avda. FCO. BEIRO 5000
esq. Bermúdez

U. T. 50 - 4791

ODMEV DOGODKA V ISTRI Zavednost Ljudstva v Trstu

PRAVO OZADJE DOGODKOV V LANIŠČU

Trst, 31. avgusta. — Izvršni odbor SIAU-a je na svoji zadnji seji sprejel v zvezi z dogodki v Lanišču naslednjo resolucijo:

V zvezi z dogodki v Lanišču antifašistične unije ponovno opozarjajo na provokacije, ki jih organizira Vatikan in njegovi krajevni agenti. Izrabljajo verska in antifašistična čustva prebivalstva ter veliko strpnost, ki jo kaže ljudska oblast do cerkvenih krogov, povezanih z mednarodnimi reakcionarnimi silami, skušajo povzročiti nerede, s tem diskreditirati ljudske ustanove in napredna demokratična gibanja ter na tak način razdvojiti ljudstvo. Ker tega ne morajo doseči s politično-socialnimi gesli, skrivajo svoje reakcionarne namene za verski plašč.

Vatikan je važna postojanka imperialističnih sil v borbi proti svetovni demokraciji, proti državam, kjer vlada ljudska oblast, posebno pa proti Jugoslaviji.

Prav v trenutku, ko se z vzpostavitvijo STO-ja in z dokončno vključitvijo Istre v Jugoslavijo bližamo stabilizaciji obsežnega evropskega področja ter normalizaciji odnošajev med prizadetimi državami, so krajevni agenti mednarodne reakcije ter Vatikan s škofom Santinom na čelu organizirali provokacije, poslužujoč se pri tem ljudi, ki se jim v svoji naivnosti nasedli.

Ni slučaj, da so se incidenti pripetili kmalu po obisku anglosaških cerkvenih dostojanstvenikov, ki so potrdili obstoj verske svobode v Jugoslaviji.

Polna odgovornost za to, kar se je zgodilo, pade na vaticanske pobudnike, na organizatorje provokatorskega delovanja v našem mestu, kakor tudi na njihove agente v coni B in na tiste, ki so jim nasedli.

Dokaz o preiščenem poizkusu preprečiti utrditev miru in ureditev povojnih vprašanj z incidenti, katerim hočejo dati mednarodni pomen, je tudi v tem, da voditelj strank bivšega CLN-a, ki so sedaj vse v službi mednarodne in vaticanske reakcije, postavljajo zahtevo po zunanji intervenciji na področju, ki se na podlagi pogojev ne da osporavati. E tem poživljajo vojno hujskaškega upanja in skušajo ovirati pomirjenje duhov, ki je osnovne važnosti za razširitev demokratične fronte in pogoj za demokratično rešitev vseh krajevnih vprašanj.

Izvršni odbor SIAU-a obsoja sleherni provokatorsko zadržanje in poziva vse demokrate, naj bdijo, da se provokacije ne ponove in naj združijo vse svoje sile v korist krajevnega prebivalstva in svetovnega miru.

DOSEDANJE UGOTOVITVE PREISKAVE

Trst, 31. avg. — "Primorski dnevnik" prinaša prve konkretne rezultate o preiskavi javnega tožileca za Istru Andreja Grbaca v zvezi z dogodki v Lanišču. Ugotovljeno je, da so oblasti izvedle 36 aretacij. Od aretiranih oseb je bilo več izpuščenih na svobodo, ker se je dognalo, da se niso udeležile ali izzvale incidentov.

Narodna zaščita je aretirala tudi bivšega člana okrajnega ljudskega odbora za Buzet Antona Čerina in Antona Grbaca iz Lanišča. Policija je pridržala v zaporu še sledeče osebe: Baroga Josipa iz Lanišča, Žmak Josipa, cerkovnika župne cerkve v Lanišču. Grbaca Ivana, uradnika zadruga v Lanišču, Žmaka Petra, Križmančiča Josipa, oba iz Lanišča, Grbaca Joahima, predsednika zadruga v Lanišču, Mateja Žmaka, pri katerem so našli nož,

Grbaca Antona, ki je nosil v cerkveni zvonik v Lanišču palice in kamenje. Krajerca Antona, gozdnega čuvaja. Medica Vladimirja, uradnika zadruga v Lanišču, kmeta Božiča Josipa, člana KLO Lanišče, Grbaca Romana in kmete Šverka Antona, Šverka Kacijana in Brajkoviča Srečka. Policijski organi so aretirali tudi duhovnika Štefana Čeka, ki ga smatrajo za glavnega odgovornega za nerede. Ček je v preiskovalnem zaporu. Pod obtožbo, da je zavestno izzval incidente, je bil aretiran tudi monsignor Ukmar, ki se trenutno zdravi v reški bolnišnici. Pričakuje se, da se bo sodna razprava proti krivcem krvavih incidentov v Lanišču v kratkem pričela. Aretirani Krajer, Medica, Božič, Grbac Roman, oba Šverka, rajkovič in Čerin spadajo k tisti skupini vernikov, ki je hotela vstopiti v cerkev, kateri pa je skupina, ki jo je organiziral duhovnik Ček, s palicami in kamenjem to onemogočila. "Primorski dnevnik" poudarja, da je ta primer prvi v Jugoslaviji od osvoboditve do danes, da je duhovščina zadržala vernikom izvrševanje verskih dolžnosti tako, da je v ta namen organizirala druge vernike. Posebno težka okolnost je v dejstvu, da so bili ti verniki člani JA, katerim niso dovolili vstopa v cerkev.

FAŠISTIČNI NADŠKOF MARGOTTI ŠE VEDNO IZZIVA

Angloameriška vojaška uprava pa ga pri tem ščiti in podpira

Ogorčenje antifašističnega prebivalstva cone A Julijske Krajine zaradi terorističnega nastopa angloameriške vojaške uprave in njenih organov ob priliki prihoda zasovraženega goriškega fašističnega nadškofa Margottija v Kanal in Rihemberk, ko je civilna policija aretirala pred njegovim prihodom veliko število antifašističnih borec in podvzela druge teroristične ukrepe proti antifašističnemu prebivalstvu, se še vedno ni poglelo. Kot je znano je civilna policija ob tej priliki 13. in 14. avgusta aretirala v Kobaridu sedem in v Rihemberku 27 antifašističnih borec. Nadškof Margotti je zelo dobro ve, kako ga narod Julijske Krajine zaradi njegove fašistične minulosti sovraži, je prišel v Kanal in Rihemberk v spremstvu celih kolon civilne in okupacijske vojske in policije na jeejih in motorjih, kar je bilo njegovim obiskom še večji provokatorski značaj.

Ko je nato imel nadškof Margotti nekaj dni pozneje ob priliki birne obiskati Kobarid in sodeč po pribravljenosti v Kobaridu so bili v tem kraju podvzeti podobni teroristični ukrepi proti civilnemu prebivalstvu. TANJUG je izvedel iz zanesljivih virov, da so v Kobaridu pripravljali aretacijo velikega števila antifašističnih borec. Tako nedemokratično in teroristično postopanje pomeni nov dokaz brutalnosti civilne policije in okupacijskih oblastev ter njihovih organov napram slovenskemu prebivalstvu.

Z ozirom na to, da se vsi ti teroristični ukrepi izvajajo in pripravljajo v krajih, ki na osnovi mirovne pogodbe z Italijo pripadajo k Jugoslaviji, dobi to postopanje še poseben provokatorski značaj v okviru nedemokratičnih nastopov angloameriške vojaške uprave proti slovenskemu prebivalstvu Julijske Krajine.

LASTNA PEKARNA in TRGOVINA JESTVIN "TRIESTINA"
Lastniki:
KUKANJA in BRATA GEC
25 de Mayo 2606 CORDOBA

TRŽAŠKI PROTIFAŠISTI BODO SAMI OBRAČUNALI S FAŠISTIČNIMI RAZBOJNIKI

Kakor v Gorici, so tudi v Trstu fašistični razbojniki in pobalini iz vrst Lege nacionalne in Katoliške akcije uprizorili številne napade na tržaške protifašiste. Pri tem so policijski organi mirno gledali njihovo početje, ko so divjali po mestu, razbijali trgovine in streljali okoli sebe, ne da bi jih civilna policija poklicala zaradi tega na odgovor. Fašistični banditi so hoteli pozdraviti rojstvo Samostojnega tržaškega ozemlja z zločinom. Na škorklji se je ljudstvo v okviru krožka "Vojka Suro" mirno zabavalo. Tričetrt ure pred polnočjo je nenadoma pretresel ozračje rafal iz brzostrelke. Na tla se je zgrudila vsa krvava 11-letna deklica Milka Vrabeč, do čim je bila Vanda Jerman lažje ranjena. Čez pol ure je Vrabečeva podlegla v bolnišnici za poškodbanimi. Ta zločin je vzbudil silno ogorčenje tržaškega demokratičnega prebivalstva. Odbor Slovaško-italijanske antifašistične unije drugega tržaškega rajona je izdal na prebivalstvo proglas s pozivom, da naj se združi v borbi proti fašističnim elementom, plačanju od temnih vojno-hujskaških sil za rovarjenje proti miru. Hkrati je bilo poslano protestno pismo tudi zavezniški vojaški upravi. Proglas so izdali tudi Enotni sindikati v Trstu, v katerem obveščajo svetovo javnost o temnih namerah reakcionarnih političnih krogov in terorističnih akcijah ter zločinih v Trstu. Druga žrtev teh zahrbtnih fašističnih napadov je postal delavec Karel Castagna. Rane mu je prizadejala fašistična svojat, ko je napadla skupino ljudi, ki se je vračala iz svojega kulturnega krožka domov.

Zaradi pasivnega zaigranja varnostnih organov v Trstu napram tem in drugim napadom, ki so se vrstili že pred umorom Milke Vrabeče, so se tržaški protifašisti potem, ko je padla tudi tretja žrtev 19 letni dijak Albin Conestaba zaradi bombe, ki je bila namenjena tržaškemu demokratičnemu ljudstvu, odločili, da sami obračunajo s fašističnimi zločinci. Sklenili so, da bodo pričeli neizprosno borbo proti poslednjim ostankom fašizma in šovinizmu. Velikanske množice ljudstva so se zbrale na pogrebu male Milke Vrabeče ter dokazale svojo zavest in voljo demokratičnega Trsta. Zaman so fašistični razbojniki segli po bombah, ko so se prestrašili zaradi silne manifestacije tržaških ljudskih množic. Fašistične bande so, kakor bi mignil, izginile, čim so tržaški delavci predrli policijske kordone in napodili napadalce. Ob krsti nedolžnih žrtev tržaškega neofašizma so tržaški demokrati znova prisegli, da bodo budno stali na braniku demokracije ter da bodo tudi od

slej kakor doslej, razbili vse fašistične poizkuse terorja in nasilja.

Slovaško - italijanska protifašistična unija ob teh žalostnih dogodkih ugotavlja, da ne vzdržuje na Tržaškem svobodnem ozemlju reda in miru nobena oblast, četudi bi zavezniška vojaška uprava s svojimi 12.000 policisti to lahko storila. Hkrati izraža zahtevo, naj zavezniška vojaška uprava takoj, odločno in dokončno izloči iz mestnega življenja sejalce narodnostne mržnje in kalilce miru. Če se prilike v Trstu ne bodo spremenile, bodo demokratične in protifašistične ljudske množice same anpravile to, česar zavezniška vojaška uprava ni znala ali hotela napraviti.

RADIO

Izdelovanje novih aparatov ter vsakovrstna popravila izvršuje

JAKOB KREBELJ
CESPEDES 3783 (vogal Avda. Forest
Tel. šte. 54 - 4650

TRGOVINA JESTVIN

Oton Turel

ANDRES LAMAS 1265
U. T. 59-1892

Kadar imate opravka v Bs. Airesu ne pozabite, da boste najbolje postreženi po zmernih cenah v HOTELU

"PACIFICO"

Anton Bojanovič
CHARCAS 769 — BUENOS AIRES

G. JERKIC & P. ROJC

"HOTEL ALPINA"

Nasproti postaje "Huerta Grande"

SIERRAS DE CORDOBA

Med gorami v višini 1000 m.

ODPRT CELO LETO,

DINA SLOVENSKA ESTAVBENIKA V SAAVEDRI

ANDREJ BOŽIČ in SIN

Tehnična konstruktorja

Ruiz Huidobro 4554-58

U. T. 70-6112

BANCO POLACO S. A.

Unico Banco Eslavo de Sud América

Sección YUGOESLAVA

Atendida por experto personal de esta nacionalidad.

- TRANSFERENCIAS DE FONDOS de Ayuda Familiar a Yugoestlvia.
- CAJA DE AHORROS y CUENTAS CORRIENTES. Dos magnificos Servicios a disposición de la Colectividad Yugoestlava.
- SECCION DESCUENTOS. El Banco atenderá de inmediato su Solicitud de Crédito.

CONSULTENOS PERSONALMENTE O POR ESCRITO

TUCUMAN 462

BUENOS AIRES

C. CORREO 390

PRVA KAMPANJA ZA "SLOVENSKI GLAS"

Nekaj časa je že preteklo, odkar smo pričeli kampanjo za naš list. Če ravno smo v prvem pozivu pri tem predvidevali razne težkoče in zapreke, smemo vseeno računati, da smo napravili korak naprej v materialnem, kakor tudi v moralnem oziru. Mnogo več bi se lahko napravilo, če bi se vsek naš rojak potrudil in nagovoril tovariše, prijatelje, sorodnike ali znanca ter jih vzpodbujal naj se tudi oni naroče na naš list. Razumeti moramo, da pri takšnih akcijah je dolžnost vsakega rojaka in rojakinje, da sodeluje naj si bo v mastu ali pa na deželi. Samo že s pošiljateljico naslovov Vaših znancev na odbor za kampanjo bi pripomogli naši kampanji.

Potek kampanje ni še dosedaj dosegel onega razmaha, kakor smo pričakovali. Za danes ne bomo iskali vzrokov, toda samo na to opominjamo vse one organizacije in posameznike, da bi izpolnili svoje dolžnosti, ker nikdar kot danes rabimo pomoči od vseh. In to naj si zapomnijo tudi oni, ki iz nevednosti ali osebnih kapric ovirajo našo akcijo. Ne smelo bi biti rojaka, da bi samo z besedo hvalil naše brate v domovini, ampak je treba tudi dejansko to pokazati. Zraven drugih dolžnosti je tudi ena najprvih podpreti naše edino glasilo. Zato upamo in pričakujemo prav od VSEH, da tudi oni rojaki, ki so do danes stali brezbrizni pristopijo v vrste udarnikov za izboljšanje našega tiska v tujini.

Tudi naša mladina se je do sedaj v tem oziru prav borno izkazala. Če ravno bi lahko rekli, da iniciativa o neki "bliskoviti kampanji" je izšla iz mladine, a je žalibog ostalo vse to le pri — besedi.

Zato se obračamo na osrednji odbor Slovenske mladine, da vzame to zadevo v pretres ter upamo, da tudi naša mladina se bo častno izkazala v tej prvi kampanji za naš Slov. Glas.

★

Kampanja za nove naročnike in oglaševalce gre svojo pot naprej. Dobili smo tudi razna obvestila, da nam bodo mnogi na vsak način kaj pripomogli. Pred par dnevi se je oglasil pri upravi naš zastopnik za okraj Villa Lugano in Villa Scaso, požrtvovalen in aktiven pri raznih akcijah, kateri pri teh ne pozabi nikoli našega tiska, in to je tov. Josip Brišček, ki je zbral za nabiralno polo — kot je bilo že v zadnji številki našega lista objavljeno — svoto 61 pesov za tiskovni sklad. Hvala tov. Brišček in želimo, da bi njegov tudi drugi posnemali!

Tudi naši udarniki pri nabiranju naročnikov gredo počasi naprej. Zraven teh, ki so spodaj v seznamu, so tudi drugi, ki bodo v kratkem času prekorčili številko, da pridejo v poštev za nagrade pri tej kampanji.

Dosedaj imamo to lestvico:

V. Batagelj	30 naročnikov
V. Metljak	14 "
B. Zlobec	9 "
M. Kralj	8 "
Razni	36 "

Vsak, ki pridobi 5 novih naročnikov pride omenjen v tem seznamu, vsi ostali pa pridejo vključeni pod "razni".

Končno naprošamo vse naše naročnike kateri menjate bivališče, da te javite na upravo lista, ker s tem nam olajšate delo pri razpošiljavi.

Ako še niste naročeni na naš list izpolnite spodaj navedeni formular in pošljite nate izrezek na upravo Slovenskega Glasa, calle C. R. Lista 5158. Buenos Aires.

Ime in priimek

Ulica

Okraj

Želim, da mi pošljete na ogled par števil "Slovenskega Glasa".

Ali:

Postanem naročnik "Slovenskega Glasa" in pošiljam

..... potom

za naročnino.

(Podpis)

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

★

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

NOVO STAVBENO PODJETJE

R. Strehar - J. Lisjak

Calle RAMON LISTA 5552

T. A. 64 - 1509

Za kalkulacije, Proračune in Firmo obrnite se do novega konstruktorja RUDOLFA STREHA — Zasebno: Calle Virgilio 2941

KAJ NAM PIŠEJO IZ GORICE

Naš rojak Bernad Bratuž iz Gorice, je pisal svojemu sorodniku sledeče pismo:

"Ta mesec in sicer 16. smo doživeli še nekaj novega. Postali smo zopet Italijani, kar bi si človek nikoli ne mislil. Italija je prišla k nam zopet v znamenju nasilstva in terorja. Tri dni in še več so divjali nad Slovenci; jih pretrepali, vdiral v stanovanja, jim kradli in razbijali kar niso zmogli odnesti ali pa so to zažgali na cesti. Nobeden Slovenec se ni upal na cesto, in če je le mogel je zbežal v kako bližnjo vas. Nešteto, če ne skoraj vse trgovine Slovencev so bile oropane in razbite. Policija je mirno gledala ta vandalska dejanja. Tako se je torej predstavila Slovincem nova demokratična Italija Italija s svojo dvatisočletno kulturo. Ne bom vam tu vse opisoval, saj ste gotovo o tem podrobneje čitali v vašem časopisju. Da sem jaz srečno vse preстал, se imam zahvaliti samo temu, da sem oddaljer od meje samo sto metrov in niso tu preveč razgrajali, ker se bojijo naših. Tako je usoda Slovencev v Gorici, ki so se Velimi Zavezniki zmagali nad Italijo in Nemčijo in trpeli toliko let. Saj vem, da je bilo to početje za izzivanje nove vojne, ki bi šla na račune gotovim ljudem. Gorica je sedaj popolnoma odrezana od svojega zaledja. Trgovci se vprašujejo kaj se bo zgodilo. Gorica bo v par letih popolnoma tako gotovo, kakor stoji "amen" na koncu očenaša. Potem bodo videli Lahi kaj je Gorica brez Slovencev. Pod Italijo je ostalo le nekaj slovenskih vasi in vse ostalo je prešlo pod Jugoslavijo ali pa pod Svobodno Trst. Zanimivo in prav smešno je gledati novo mejo, katera teče prav pred hišami in celo po dvoriščih, tako da v nekkih krajih je hiša pod Italijo, štala pa pod Jugoslavijo. Največ zabave je pri Svetogorski postaji, ki je danes Jugoslovanska. Tam hodijo Goričani gledat mejo in obenem še zasramujejo in žalijo, tako da jih mora včasih policija odganjat. Na Jugoslovanski strani je malo vojaštva. Na cestnih blokih je navadno samo eden ali dva, medtem, ko je Lahov po osem in še ti so polni strahu, da se blizu meje niti ne upajo. Ko hodiš po ulici vidiš na eni strani laške, na drugi pa naše zastave. Vse to je napravljeno nalašč za zakuriti novo vojno. Ker še ne dajo nobenega dovoljenja za prekorčiti mejo, smo popolnoma odrezani od domačih krajev. Pa saj mi ne bomo ostali tukaj, ker spomladi bom gledal, da jo odkurimo iz Gorice, a ne daleč in če bo le mogoče v Šempeter ali Solkan. Tu bomo vsaj lahko in brez skrbi govorili materin jezik. Saj tako v Gorici ne bo kaj delat. Na oni strani pa se ne bojim živeti. Res, da ne gre še vse prav kakor bi morali iti, a se dnevno boljša. Tudi blaga se tam več dobi in kar je pa najvažnejše, hrana je mnogo bolj po ceni. Tudi za naše otroke bo bolje, da gremo tja, ker tam bodo hodili v naše šole in bodo lahko imeli eno bodočnost, medtem, ko bi jih tukaj izpodrivali in zasramovali kot "ščave".

Tukaj dobro vemo, da je tam pri vas javnost zelo slabo obveščena o naših krajih in da nekateri radi tega sipatizirajo z Lahi. To pa jim ne bo nič pomagalo in čeprav Amerika podpira Lahe, bodo ti gospodarsko zelo slabo končali. Saj vidimo kako dnevno Lira pada, medtem ko dinar ima vedno večjo vrednost. V naših krajih je Jugoslavija menjala Lire ter jih plačala za 100 Itak. Lir 15 Dinarjev, za 100 Jug. Lir pa 30 Dinarjev. Vsak je lahko menjal kolikor je hotel.

Gotovo ste že kar čitali, da bodo naši pričeli graditi novo Gorico in to zraven stare. Določena je že prva svota in sicer ena milijarda Dinarjev. Ali bodo gledali Lahi, ko bodo pričele onstran črte rasti nove palače v modernem slogu.

Avgusta meseca sem bil zopet v Ljubljani in na Bledu. Tam sem videl in se prepričal na lastne oči, kako in kaj vse zidajo ter obnavljajo. Zato tudi verjemi, da bodo v resnici in v kratki dobi zgradili novo Gorico, čeprav je to velikansko delo.

Prepričani torej bodite, da bodočnost je naša. Naj le govorijo o komunizmu, a kar jih največ skrbi je Slovan. Saj sta tudi Hitler in uMssolini kričala, da gresta v vojsko proti komunizmu, a komunizem jim je bil je pretveza. Bala sta se Slovanov, kakor se jih danes drugi bojijo. Minuli so časi, ko so lahko sejali razdor med slovenskimi narodi in jih hujskali, da so se medseboj pobivali. Tega je za vselej konec."

no Lira pada, medtem ko dinar ima vedno večjo vrednost. V naših krajih je Jugoslavija menjala Lire ter jih plačala za 100 Itak. Lir 15 Dinarjev, za 100 Jug. Lir pa 30 Dinarjev. Vsak je lahko menjal kolikor je hotel.

Gotovo ste že kar čitali, da bodo naši pričeli graditi novo Gorico in to zraven stare. Določena je že prva svota in sicer ena milijarda Dinarjev. Ali bodo gledali Lahi, ko bodo pričele onstran črte rasti nove palače v modernem slogu.

Avgusta meseca sem bil zopet v Ljubljani in na Bledu. Tam sem videl in se prepričal na lastne oči, kako in kaj vse zidajo ter obnavljajo. Zato tudi verjemi, da bodo v resnici in v kratki dobi zgradili novo Gorico, čeprav je to velikansko delo.

Prepričani torej bodite, da bodočnost je naša. Naj le govorijo o komunizmu, a kar jih največ skrbi je Slovan. Saj sta tudi Hitler in uMssolini kričala, da gresta v vojsko proti komunizmu, a komunizem jim je bil je pretveza. Bala sta se Slovanov, kakor se jih danes drugi bojijo. Minuli so časi, ko so lahko sejali razdor med slovenskimi narodi in jih hujskali, da so se medseboj pobivali. Tega je za vselej konec."

PROUČEVANJE TRŽAŠKIH VPRAŠANJ

Zadnji čas sta bila ustanovljena v Trstu dva odbora za proučevanje važnih sektorjev našega gospodarstva. Prvi odbor proučuje splošne nujne gospodarske probleme. Doslej je razpravljal o železniških tarifah s ČSR in Avstrijo, o pomanjkanju vagonov za pokvarljivo blago, o pomorskih prevoznih tarifah in propagandni akciji za našo luko v inozemstvu. V okviru Trgovske zbornice je bil ustanovljen drugi odbor, ki ima namen proučevati vprašanje davkov in mednarodnih plačil. Doslej je obravnaval ta odbor vprašanje davčne obremenitve na Svobodnem tržiščem ozemlju. Vsa vprašanja, o katerih je bilo govora v obeh odborih, so življenjskega pomena za bodoči razvoj gospodarstva na področju STO-ja. Povdariti pa je, da niso pri reševanju teh vprašanj prizadete samo gospodarske skupine, temveč Trst sam kot celota.

USTANOVNI KONGRES KP STO-JA

Dne 31. avgusta se je pričel v Trstu v dvorani Doma pristaniških edlavcev Ustanovni kongres Komunistične partije Svobodnega tržiškega ozemlja. Navzočih je bilo 252 delegatov. Kongresa se niso mogli udeležiti odposlanci KP Italije in KP Jugoslavije, ker so zavezniške okupacijske oblasti zabranile njihov prihod v Trst. Neofašistični krogi, kot navadno, so že več dni pred tem hujskali k neredom. Med otvoritvijo Ustanovnega kongresa je neki fašist vrgel pred Domom pristaniških delavcev ročno bombo. Množica je hotela provokatorja zajeti, kar pa je preprečila policija, tem, da je pričela pretupati delavce. Vse kaže, da je bil napad že naprej pripravljen.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil dne dne 13. t. m. po kratki bolezni

IVAN ABEL UŠAJ

Pogreb dragega pokojnika se je vršil naslednji dan na pokopališču Čakarita.

žalujoči ostali:

brat Alojz, sestra Chela v Bs. As. mati, žena Štefanija, sin Franc hčere Alojzija in Štefanija; sestra Angela in dva vnuka v domovini.

Zobozdravnika

Dra. Samoilovič

Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

KROJAČNICA

Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356

Franc Štekar

Stavbinski podjetnik

Ramón L. Falcón 6371

U. T. 64-3084

Krojačnica

LEOPOLD UŠAJ

Avda. FRANCISCO
BEIRO 5380-84

U. T. 50-4542

VILLA DEVOTO

Dr. Hinko Halpern

Specijalist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure
San Martín 955 - 1 nad. - dep. C
U. T. 32-0285 in 0829

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIČ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires

T. A. 50 - 6228

TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM

Vas po domače postreže.
Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča

Albert Beltram

DONATO ALVAREZ 2288
Buenos Aires

INDUSTRIJA PAPIRJA

WIDER

Andrés Fereyra 3965 U. T. 61-2260
Buenos Aires

Franc Može

Tehnični konstruktor

TOVARNA MOZAIKA

VILLA A. GIARDINO Est. Thea

HUERTA GRANDE — T. A. 43

NEMORALA V KAPUCINSKEM
SAMOSTANU V CELJU

Nasprotniki F.L.R.J. trobijo v svet, da se danes v Jugoslaviji preganja duhovščino in ovira verske obrede. O prestopkih protiljudske duhovščine pa molčijo. V "Slov. Poročevalcu" z dne 14. avg. čitamo sledeče:

V velikih dneih, ko v okviru petletnega gospodarskega načrta naša mladina z vso vnemo gradi svojo progno Šamac—Sarajevo, so začeli različni protiljudski elementi razširjati lažne govorce o njenem nemoralnem življenju na progi, govorce, ki so nekatere starše najbolj ovirale, da bi dovolili svojim otrokom odhod na gradnjo progé. Te govorce so v veliki meri imele svoj izvor iz vrst protiljudske duhovščine, kar je v mnogih primerih dokazano.

Proces, ki je bil te dni pred okrožnim sodiščem v Celju, pa je dokazal še nekaj več. Na zatožni klopi so bili kapucini celjskega samostana Salaj Lovrene — pater Kerubin, gvardijan Ferk Ivan — pater Joahim, frater Jezernik Matija in samostanski služkinji Jezernik Alojzija in Srebot Marija.

Jezernik Alojzija se je morala zagovarjati, da je bila noseča in je dne 26. 12. 1945. v samostanu odpravila svoj plod. P. Kerubin in gvardijan Joahim, ki sta vedela za to njeno dejanje in sta v nameri, da bi jo zakrila javnosti in oblasti, še posebno, ker je obtoženka pri zaslišanju izjavila, da je bila noseča s p. Kerubinom — skušala prepričati, da bi se proti njej uvedlo kazensko postopanje.

V prvem zaslišanju je obtoženka izpovedala, da je zanosila marca 1945 z Nemcem Wolfertom. Za njeno nosečnost sta izvedela samostanska služkinja Srebot Marija in gvardijan Ferk Joahim in se je zato od srmo odločila, da bo plod odpravila. Po tem dejanju je prišel k njej v sobo prvi gvardijan Joahim, ki je sicer videl po krvavih tleh, kaj se je zgodilo, vendar pa ji ni ničesar rekel. Poslal ji je v pomoč Srebotovo, ki je otroka pokopala v samostanskem vrtu.

Recreo "Europa"

Pripraven za nedeljske izlete v Tigro.
Prevoz s postaje Tigre FCCA. do Recrea in nazaj:
Lastnika

BRATA ROVTAR

Tigre FCCA. — T. A. 749 - 589
Río Carapachay

Krojačnica "Gorica"

Franc Leban

WARNES 2191 Buenos Aires

Naproti postaje La Paternal

RESTAVRACIJA in BAR

BABUDER in MLJAČ

lastnika.

Ulica FRAGA 1042

Kasneje, ko je obtoženka izvedela, da bo obtoženka razširjena, ker gre tu za slučaj detomorstva in bo v samostanu izvedena preiskava ter prekopen vrt, je prvo izjavo preklicala in obljubila, da bo povedala resnico pod pogojem, da za to ne bodo izvedeli kapucini, še posebno p. Kerubin, kateremu je morala priseči pred bogom, da o nosečnosti in splavu ne bo nikomur črhnila. V tem zagovoru je izjavila in izjavo podpisala, da je zanosila s p. Kerubinom, s katerim je imela odnose od septembra 1945. Izpovedala je, da so za njeno nosečnost vedeli Srebotova, ki je pri odpravi plodu pomagala, gvardijan in njen brat frater Matija. Prav tako je vedel za to p. Kerubin, ki je rekel, naj stori kar hoče, ko mu je povedala, da namerava napraviti abortus. Gvardijan jo je zaradi odprave plodu kaznoval s trettedenskim molkom in morala mu je obljubiti, da bo o vsem molčala, da ne bo samostan prišel na slab glas. Enako kazni je dobil tudi p. Kerubin. Iz njene druge izjave je bilo sklepati, da je odpravila trimesečni plod in ne koraj donošnega otroka, kot je trdila prvotno.

Ko pa je na razpravi opazila prisotne soobtožene kapucine, med njimi p. Kerubina, je svoj zagovor spet izpremenila tako, da je bila noseča z Nemcem Wolfertom. Glede pokopa plodu je ponovno zašla v protislovje, češ, da je otroka sama pokopala na dvorišču ter ga po dveh mesecih spet izkopala ter ga vrgla v stranišče.

Dosledno pa je vztrajala na resničnosti vzrokov, ki so jo pahnili v nemoralno življenje s p. Kerubinom. Bila je vzgojena v samostanu in tam videla slabost patrov v moralnem pogledu. Videla je, da k p. Kerubinu stalno zahaja neka Mulej Jožica in se zadržuje pri njem po več ur. Govorili so tudi, da je tudi ta z njim noseča. Ko je na to opozorila gvardijana, ji je izjavil, da za to že ve ter da bo skušal doseči premestitev p. Kerubina nekam v cono B, kjer ne bodo mogle ženske do njega. K novemu gvardijanu, ki je zamenjal premeščenega gvardijana Joahima, je zahajala Kranje Amalija, zlasti v večernih urah v njegovo spalnico.

Za preklie svoje izjave, da je bila noseča s p. Kerubinom, ni mogla najti stvarne podlage kot samo bojazen pred prekopavanjem samostanskega vrta.

Vsi trije glavni obtoženci so bili obsojeni: Jezernik Alojzija zaradi odprave plodu na 6 mesecev odvzema prostosti.

Salaj Lovrene — p. eKrubin in Ferk Ivan — p. Joahim na 3 mesece odvzema prostosti, ker sta z zgoraj navedenim postopanjem poskušala prepričati, da bi se zopet Jezernik Alojzijo uvedlo kazensko postopanje.

Iz vsega procesa je jasno razviden odnos kapucinov do služkinje kot ženske, katero so izkoriščali za svoje nemoralno življenje in pri tem izrabljali versko čustvo svoje žrtve, da so jo prislili k molku. Njene nestvarne izjave so kazale močan vpliv prisege, ki jo je morala dati pred obtoženimi kapucini, da bo molčala, kakor je sama izpovedala.

Med vsem potekom razprave se je pred sodiščem zbirala vedno večja množica ljudstva, ki je zvečer demonstrativno odšla pred kapucinski samostan, kjer je zahtevala zaplenbo samostana in njegovo preureditev v otroško zavetišče, ki bo tako lahko bolje koristilo ljudstvu. Vsa tisočglava množica je zahtevala, da takšni verski predstavniki ne smejo vzgajati naše ljudstva.

MATI IN OTROK V NOVI
JUGOSLAVIJI

Triindvajsetletna Stojana je menda najmlajša upravnica "Doma igre in dela" v Sloveniji, ki se vnemo in neumorno bori za ureditev idealnega otroškega zavetišča. Na cesti jo utegnem ujeti komaj za par minut. Nikdar nima časa. Vedno na delu kakor mravlja. Skoro jo gledam, kako se ji sibiho nežna pleča od obilice tolikih opravil. Vselej, ko jo srečam, hiti z naštevanjem: "Urejam kopalnice, prekopavamo vrt". Drugič zopet: "Dvorišče je bilo doslej pod kritiko, pripraviti hočem otrokom gugalnice in bazen prav kakor v našem parku Tivoliju". Nasmehe se in je vsa srečna ob mislih na srečo otrok, ki jim pripravlja radostne dneve. Svojih nalog si je svesta vztrajno se gradi v onem kadru zdravih žen in deklet, ki jim je v bodočnosti poverjena važna naloga vzgoje otrok v najnežnejših letih. Nešteti otroci, izročeni takim rokam, bodo izšli iz njih polni vrlin, vredni tvorci bodočnosti in člani nove delovne skupnosti. Stojana najmlajših, za njo stopajo mnoge enake ni edina borka za srečno bodočnost naših za njo stopa vse ljudstvo, naše organizacije in najvišja oblast, ki se z dejstvi polno zaveda pomena skrbstva mater in otrok.

V "Tednu matere in otroka" od prvega do osmega junija sem obiskala upravnico Stojano v samem novo urejenem domu. Razmišljala sem, pri kakšnem opravilu bom našla to čebelico. Na dvorišču naletim na lep prizor, ko so otroci z velikim zanimanjem motrili delo zidarjev, kateri so jim že pripravljali težko pričakovani bazenček in vodnjak. Malčki so jim hoteli seveda pomagati, a prgišča peska, ki so ga metali med malto, so malo zalegla. Vsekakor izkazana je bila dobra volja in želja imeti čimprej svojo lastno kopališče. Stopila sem po vzorno urejenem in čistem hodniku preko stopnišča, potrkala in vstopila v pisarno uprave. Stojana je sedela sama; kakor vselej se je tudi tedaj veselo nasmehnila, in mi stopila naproti, kot bi me pričakovala. "Videla sem te skozi okno. Ogledala si si že moje otro-

Dr. A. Kirschbaum
Dra. Maria Kirschbaum

ZOBOZDRAVNIKA
LOPE DE VEGA 3382 U. T. 50-7387

MIZARSKA DELAVNICA
"LA PRIMERA"

Lastnik:
PETER JONKE
Se izdeluje vsa v to stroko spadajoča
dela.
PASOS LOS ANDES — RIO CEBALLOS
CORDOBA

PIVARNA — Kroglisče in Keglisče
PODGORNIK FRANC

Warnes 2113 La Paternal

TOVARNA POHISTVA

VINKO ROGELJ
BLANCO ENCALADA 249-261
VILLA ESCASO U. T. 652-0133

HERRERIA DE OBRA
HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720

Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

RESTAURANT
MIRO MERKUZ A
LORIA 472

TRGOVINA JESTVIN "TRST"
S. C. MIHELJ

Charcas 3120 U. T. 72-4957

ke, kaj ne? Ali niso srčkani! In zdravi. Vsakega posebej imam tako rada. Njih manjice so naše najboljše delavke. Je pa tudi nekaj sirot med njimi brez staršev. Tem bi želela, da bi tega nikdar ne občutili". Skoro zapovedovalno je izzvenel ta poslednji stavek z njenih mehkih ustnic, da sem jo pričela še pozorneje opazovati. Čudila sem se ko sem jo zagledala v tem njenem okolju, presunila me je njena mladost, ki je izražala tolikšno ženskost, milino in razum, da je mogel sleherni ugotoviti, kako lahko to, eno samo bitje, nadohaja dobro mater vsem in vsakemu otroku posebej.

"Pišem", mi je dejala, pokazala liste na pisalni mizi, mi ponudila stol in tudi sama sedla. Z dvorišča je odmeval razposajen vrišč malih varovancev. Stojana je nadaljevala: "Vidiš, o tem smehu, ki mi dan za dnem prihaja z dvorišča, bi rada pisala. Ta smeh bi poslala v tovarne, da bi preglušili brnenje strojev in bi delavci prislunili z željo: pojte stroji, pojte, da bo vedno več smejoče mladosti med našo mladino. Pomisli, kako zaman so včasih bedne matere iskale pomoči, bile prepuščene same sebi in svoji revščini, v kateri je propadal naš najmlajši rod. Sedaj lahko vsakdo vidi razliko od včeraj na danes, jaz pa sedaj sestavljam še majhno statistiko, ki bi nepoučenim nazorno prikazala dosedanje uspehe naših ustanov".

Ugotovila sem, da je dekle mesto suhe statistike ustvarila cel članek, ki se je pričel z besedami:

"Dobro vemo, kako je bilo z ženo, materjo, otrokom in siroto v stari Jugoslaviji. Kaj bi o tem govorili. Med štiriletno narodno osvobodilno borbo pa se je začela tudi v življenju naše jugoslovanske, slovenske žene in matere ostra ločnica. Ta sprememba je tako globoka, pomembna, da se je bomo šele čez leta zavedali. Z ženo in materjo pa se tudi otrok in sirota radujeta novih pridobitev, ki so prišle kot neogibna posledica zmage ljudskih množic v narodno osvobodilni borbi.

Med pravicami, ki jih je dosegla žena, mati v novi Jugoslaviji, je nedvomno največja ona, ki ji proži vse možnosti zaščite lastnega otroka. Mar so bila v stari Jugoslaviji kakšna prepričljiva, realna zagotovila zaščite materinstva? Pravice, ki jih uživata mati in otrok v novi Jugoslaviji, pa so točno zagotovljene, ne samo zapisane v ustavnih določilih, marveč država med drugim zlasti ustanavlja porodnišnice, dečje domove in dečja zavetišča.

V preteklosti je bila žena, nati, predvsem delavka, popolnoma nezaščiten. Globoka skrb ji je zorala lice in obraz zaradi neposkrbljenih otrok, težkega, do neznanosti stopnjevanega življenja. Danes ima vsaka noseča žena možnost, da se vsaj enkrat v času svoje nosečnosti oglasi pri zdravniku in prinese svojega otroka vsak mesec na pregled. Za zaščito mater skrbijo danes Ministrstvo za ljudsko zdravstvo, Ministrstvo za prosveto, Ministrstvo za delo in Ministrstvo za socialno skrbstvo. Poleg tega uživa mati izdatno podporo tudi s strani množičnih organizacij, predvsem sindikatov in AFŽ (Antifašistične ženske zveze).

Naloge, ki se nanašajo na nadzor nad nosečimi ženami, nad dojenčkom izven ustanov, nad zdravljenjem mater in otrok

v ambulantah, nad zdravstveno prosveto matere, nad zavetišči in kolonijami, opravljajo zdravstveni domovi, zdravstvene postaje, zdravniki, babice in zaščitne sestre. Danes imamo v Sloveniji 4 ženske posvetovalnice, 49 mešanih posvetovalnic. Na terenu deluje okrog 60 zaščitnih sester. V porodnišnicah so urejene posebne sobe za matere, ki čakajo na porod. V ljubljanski porodnišnici je rodilo lani okoli 3.000 mater, t. j. 1.000 do 2.000 več neč nego vpredvošnjih letih. Ministrstvo za ljudsko zdravstvo je poskrbelo za 4 obširne dečje domove. Maribor ima oddelek s 75 posteljami. Celje s 50 posteljami, danes imamo 3 z 210 posteljami. Za otroke, ki nimajo staršev ali so njih matere zaposlene, skrbi Ministrstvo za prosveto, ki ima v svoji upravi 3 otroške domove, 18 dnevnih zavetišč. Ministrstvo za socialno politiko pa skrbi za onemogle otroke v 3 okrevališčih. Ob sodelovanju Ministrstva za ljudsko zdravje in LMS je organiziralo Ministrstvo za socialno politiko počitniške kolonije, kjer je bilo preko poletja nad 12.000 otrok. V domovih tega ministrstva je 564 otrok, 1.000 pa koloniziranih. Socialno skrbstvo skrbi za okoli 20.000 otrok, 76 otroških vrtcev, ki jih imamo danes v Sloveniji, bo sčasoma preurejenih v dnevna zavetišča odtodno v domove igre in dela. Veliko si prizadeva tudi AFŽ za zaščito matere in otroka. S te strani so bili doseženi že lepi uspehi in mnogo izpodbude za nadaljno pažnjo materi in otroku.

Važen je pomen "Teden matere in otroka" od 1. do 8. junija, ki je organiziran na področju vse države. V tem tednu si bomo postavili mnoga vprašanja. Mar smo izpolnili svojo dolžnost s potrebno pozornostjo, vprašanjem, ki se nanašajo na zaščito matere in otroka? Mar je v nas dovolj živa zavest socialne odgovornosti do neposkrbljenih, ubogih sirot padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja? Mar nismo dovolj pogosto, kako je invalidnim, duševno defektnim ter v socialno in zdravstvenem pogledu ogroženim otrokom? Čutimo dovolj globoko na dnu svoje zavesti, da ne smemo z brezbriznostjo mimo teh velikih vprašanj, ki so najtesneje povezana z rastjo, zdravjem in veličino naše domovine?

"Teden matere in otroka" postavlja pred nas čisto konkretna, določena vprašanja. Ne bomo ostali samo pri zanimanju za ta vprašanja, za že dosežene uspehe, za pomembne pridobitve. Odgovorili bomo na vsa ta vprašanja s pripravljenostjo sodelovanja, s popularizacijo socialne zaščite neposkrbljenih, s prispevanjem primerenga deleža v načrtne zbiranju denarnih sredstev, ki so potrebna za nadaljnje izgrajevanje lepšega življenja materi, otroku in siroti, ki so zanjo postavljeni trdni, neomajni temelji tudi v določilih naše nove jugoslovanske ustave".

Vrnila sem Stojani prečitan spis in ji podala roko rekoč: "Ko bodo vse upravnice tako zavestno in ljubeče opravljale posel v naših dečjih domovih, bodo ti domovi koščki raja. Potrebno bi nam bilo še mnogo Stojana". "Jih že imamo, pa še mnogo boljših!" mi je odgovorila skromno. Morala sem ji verjeti, kajti Stojana je bila vselej resnično ljuben človek.

Marica Širca

SE NIKOLI SE NI NIČ ZGODILO

GABER

Tisti večer je bilo v taborišču tako kot vsakokrat, ko se je dan nagibal h kraju. Sonce se je pomaknilo nizko na večerno stran, vršički hoj so se bliščali v rumeni svetlobi, dolge senče drevesnih debel so se zdele kot žive. Plazile so se čez poti in steze, čez gole in z mahom poraščene skale, čez podrtje drevje in čez grmovje, ki se je dušilo med gostim drevjem.

V dolini ni bilo živih senc, temveč je legla nanjo negibna mrtva senca, ki se bo vedno bolj gostila, dokler se ne bo spremenila v temno noč. Tam je gorel ogenj. Modrikast valovit dim se je dvigal navpično pod nebo. Mlad fant, ki je opravljal posel kuharja, je pomival posodo, ostali pa so sedeli okrog ognja na čokih in opazovali plamene, ki so poganjali kvišku in zopet padali. Zdaj pa zdaj je kdo s palico podrezal med žerjavico, da so se svetle iskre pršile na vse strani.

Tomaž se je opasoval in si pripravljaj nahrbtnik. Vsak večer se je v taborišču kdo opasal in se pripravljaj na pot, zakaj tu so bili doma kurirji, partizanski kurirji, in njihove poti so vodile na vse strani.

Rahla vznemirjenost se je kradla Tomažu v srce. Vsak večer se je pojavila v taborišču vznemirjenost pri tistih, ki so se pripravljali na pot. Hrepenenje po ljudeh, po človeških bivališčih, po belih poteh je postajalo močnejše, istočasno pa jim je zavest nevarnosti, ki jih čakajo na poti, še močnejše razburjala duha. V gozdu

so se počutili varne, gozd jim je nudil zavetje pred zasledovalci. To zavetje se jim je zdelo boljše kot najmočnejši bunkerji, v katerih so se skrivali beli. Res, včasih so prišle hajke, toda v širnem gozdu so se znali izogniti vsem zasedam, zasledovanjem in nenadnim napadom. Na take hajke so bili pripravljani vsak dan, čeprav je med eno in drugo včasih preteklo več tednov. Vsako jutro je zavladata v taborišču neka napetost. Poskrili so vse stvari in čakali. Toda, ko je minulo poldne, so vedeli, da je za tisti dan nevarnost mimo. Smeh in petje se je razlegalo daleč v gozd.

Drugo pa so bile nočne poti. Tam jih je čakalo tisoč nevarnosti. Treba se je bilo ukrasti čez železnico, skozi zasede, mimo sovražnikovih postojank. Res je, da se do sedaj še nikoli ni nič zgodilo, da še nikoli ni padel kak tovariš na poti. To dejstvo pa jim ni uspavalo zavesti, da nevarnosti ni, ni v njih odpravljajo vznemirjenosti, ki se je prijavljala vsak večer. Sicer pa jih je ta vznemirjenost nekam prijetno dražila, dolgečas bi jim bilo brez nje in poti bi se jim zdele manj mikavne.

Tomaž se je sam pripravljaj na pot. Navadno sta šla vedno po dva, toda Tomaževa pot ni bila službena, nobenega službenega pisma ne bo nesel, nobenega časopisa. Samo svojega dekleta bo obiskal in malo pokramljal z njo. Istočasno bo oddal nekaj zasebnih pisem tovarišev, ki jih razjeda hrepenenje po domu, in jim prinesel nekaj toplih pozdravov. Prinesel bo tudi nekaj kruha. To je vse, kar ga žene na pot.

"Da ti kolena ne bodo klecala, ko se boš vračal."

Vsi so se zasmeli dvoumni pripombi. Tudi Tomaž se je nasmehnil. Rekel pa ni nič. Saj je vedel, da se tudi tovariši žavedajo, da so to samo besede, ki danes nič ne pomenijo. Nič.

PIZZERIA

EMIL LAVRENČIČ

Avda. Fco. Beiró 5315

T. A. 50-8525

F. HRADILAK

FIAMBRERIA — Puesto No. 8

Mercado "Las Magdalenas"

Fco. Beiró 5276 — T. A. 50-6990

Dr. SANTIAGO DOMINGO

ZARICH

Kirurški zdravnik

Notranje bolezni za ženske in otroke

ROSARIO

Córdoba 6217 T. A. 94228

Restavracija

A. BENULIĆ & KUSERIĆ

Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

HERRERIA DE OBRAS

BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela

Segurola 1608-14 U. T. 67-6250

Buenos Aires

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del
reumatismo y sala de Cirugia

Atiend: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono

Defensa 1153 U. T. 34-5319

STAVBENI PLESKAR IN TAPETAR

MARIJ MEDVEŠEK

Guevara 525 U. T. 54-0624

ELECTRICIDAD Y PLOMERIA

JOSE RADAN

Bernaldez 1550 Buenos Aires

MECANICA y ELECTROTECNICA

E. LOZEJ y W. COX

Avda. Riestra 1115 U. T. 61-0656

Jekše Ektor

MIZARSKA DELAVNICA

Dr. Luis Belaustegui 4466

U. T. 67-3621

RESTAVRACIJA

IVANČIĆ RUDOLF

Añasco 2622

KROJAČNICA

CIRIL PODGORNİK

Tinogasta 5206

Ferdinand Cotič

Trgovina z železnino

Lope de Vega 2989

U. T. 50-1383

Stavbinska Kovača

G. STAVAR & K. KALUŽA

Laprida 2443 Florida, FCCA

FABRICA DE MOSAICOS

ALBERTO GREGORIĆ

Venta de materiales de construcción

Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5383

TISKARNA

Rudolf Živec

SARMIENTO 40 Caseros

T. A. 757 (Santos Lugares) 1101

Človek se pogovori samo o vsakdanjih stvareh. To je vse. Toda, to je obenem več kot so mu bile včasih najstrašnejše prisega, najbolj vroč šepet. Rekel bo to, slišal ono in bo šel. Morda se bo zamudil komaj kako uro.

"Pri križu pazi, tam je bila večeraj zaseda. Tudi pri hiši so pred nekaj dnevi pakali. In danes bo mesečna noč." Matevž, komandir je bil vedno resen, vedno zaskrbljen za svoje fantete.

"Morda bi bilo boljše, da danes ne bi šel", je nekdo drugi pripomnil.

Tomaž je zamahnil z roko, kot bi hotel reči, o tem se ne izplača govoriti. Če bi zaradi zased ostajali doma, ne bi nikoli šli iz gozda. Toda treba je iti, treba je nesti pisma, časopise, treba je prinesiti hrane. Zasede jih ne smejo odvracati od dolžnosti. Sicer pa se dosedaj še nikoli ni nič zgodilo, čevseh poteh. Je že tako nanese, da so prav so jim beli postavljali zasede ob se dosedaj izognili smrti. Včasih so šli po drugi poti, kot so prežali nanje, včasih so šli drugi dan, kot bi morali iti včasih pa so se beli izdali s cigaretami ali šepetanjem.

Tomaž je tiho požvižgaval, kot bi se pripravljaval samo na kratek nedolžen sprehod. Toda vseeno je čutil, kako se vznemirjenost jača v njem. Toda brez tega bi bila pot dolgočasna, posebno ker bo hodil sam.

Dolga bo pot. Prvi del poti ni nevaren. Ta zahteva samo napor. Ne sedaj, ko bo šel navzdol in bo spočit, temveč potem, ko se bo vračal. Strma je pot skozi gozd, vsa razkopana, polna debelih kamnov, ostrih skal in lukenj. V temi človek ne vidi ničesar, pa se zadeva ob kamne, spodtika ob skale in prevrača čez kotanje. Drugi del poti zahteva napor in opreznost. To je prehod čez železnico. Navadno ni nevaren ta prehod. Italijani so v bunkerjih in ne delajo zased. Potrebno je, da se tiho splazi mimo straž, da ne

RAZPRODAJA KRUHA
TROBEC GUŠTIN
Dovajam na dom
Heredia 477 U. T. 51-7165

Vsak, ki pridobi 5 novih naročnikov pride omenjen v tem seznamu, vsi ostali pa pridejo vključeni pod "razni".

KJOSKO "EDUARDITO"
Prodaja časopisov, revij, cikaret in slaščic.
Avda. F. Beiró 5708

Colocación de Vidrios, Cristales y Espejos
MOISES GERBIEZ
Nazca 695 (planta baja) U. T. 63-7714

RESTAURACIJA
"PRIŠKODNIKU"
Kroglišče in Kegljšče
Jožef Škodnik
Añasco 2652 U. T. 59-8995

FARMACIA "SOLEH"
Servicio nocturno de urgencia
Avda. Fco. Beiró 4984 U. T. 50-2079

SLOVENSKA BABICA
Filomena Beneš de Blek
LIMA 1217. U. T. 23-3389. Buenos Aires

MEHANIČNA DELAVNICA
JOSIP HLAČA
Villa Real 140. J. Ingenieros. U. T. 757-640

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA
V MUNRO
JANKO POLIAK
Ituzingó 4267 MUNRO

krtno nobeden kamen in ne zapoje žiča, ki je napeljana ob strani. To je precej naporno. Zadnji del poti zahteva veliko opreznosti. Ta del poti drži čez laze, čez poti in steze mimo osamelih hiš. Tu človek pozabi na vse in prezuje, kje preži nanj nevarnost. Utrujenosti niti ne čuti.

Tomaž je vzel pisma in šel. Hitro se spuščal po gozdnih poteh in se vdal mislim in hrepenenju. Tudi včasih se je v tem času vdajal hrepenenju. Večer je bil gineval. Sporekel se je z domačimi, da je lahko preje vrgel delo od rok in šel na vas. Tam so zapele, potem pa so se razšli vsak pod svoje okno. Milka ga je že čakala. Včasih mu niti potrkatu ni bilo treba, pa se je okno že tiho odprlo. Potem so bili poljubi, sladke in vroče besede, razpaljena kri. Zdaj vsega tega ni. Samo od časa do časa potrka pod njenim oknom, da izmenjata nekaj besed, vsakdanje bi se zdelo človeku, ki ne pozna duš, da odda in prejme nekaj pisem, da dobi nekaj kruha in cigaret. Taka je sedaj njuna ljubezen. Toda ta čas bo minil, nekoč bo konec teh poti, potem bo zopet tako, kot je bilo nekdanj ali pa še lepše.

Ko je prišel do železnice, je spodil vse misli iz glave. Ustavil se je ob robu poseke in oprezoval. Mrak se še ni zgostil v noč. Še je razločil patrolo, ki je šla po železnici. Vsedel se je ob grm in čakal. V dolini so se prižigale luči. Oglasil se je zvon farne cerkve, ki ki je zvonil Ave Marijo.

Potem se je mrak toliko zgostil, da ga ni mogla opaziti straža, ko se je spuščal po posekanem robu. Splazil se je čez železnico in je bil spet v gozdu.

Prišli so lazi, prišle so nevarne poti in nevarne steze. Iz teme so se luščile sive kmečke hiše. Psi so lajali v noč.

Tomaž je napenjal ušesa in oči. S pogledi je prodiral v noč kot nočna žival, ki zasleduje plen. Nobenega šuma ni preslišal. Razločil je, kje psi pravilno lajajo in kje ga opozarjajo na nevarnost.

Potem je potrkal na okno, trikrat s presledki, kot sta bila z Milko dogovorjena. Odprla mu je zadnja vrata. Še enkrat je skušal s pogledom prodreti temo, predno se je neslišno splazil v hišo.

Nista se poljubila, niti si nista podala rok. Toda tudi o ljubezni nista govorila. Če so bili kaj stikali okoli hiše, je hotel najprej vedeti. "Okrog šeste ure so bili tu, potem pa so šli", je povedala. Izmenjala sta še nekaj stavkov o belih in Italijanih. Nato mu je Milka prinesla mleko, ki ga je imel tako rad. Tomaž je jedel skoraj požrešno. Milka pa je sedela na skrinji in se tiho smehljala. V temi sicer ni videla njegovega obraza, toda slišala je njegova cmokajoča usta. Potem sta spet izmenjala nekaj vsakdanjih besed o zasedah, ki so jih večeraj postavili beli, o znanjih, o potrebah. Tomaž ji je izročil pisma, ki jih naj odda naprej. Milka mu je dala ona, ki jih je dol bila in mu napolnila nahrbtnik s kruhom, cigaretami in drugimi dobrotami.

Zdaj bi Tomaž lahko šel. Toda je še počakal kake pol ure. Nista veliko govorila, temveč sta skoraj nemo sedela drug ob drugem. Če bi ju človek opazoval, bi mislil, da sta tujca, ki si ne vesta ničesar povedati. Toda nikoli prej si nista bila tako blizu, kot v teh trenutkih. Njune misli so se iskale, se prepletale in dopolnjevale. Njuni duši sta bili polni drug drugega.

(Nadaljuje prihodnjem)

Tiskarna "Córdoba"

Tiskarsko podjetje naših rojakov

Ferfolja, Baretto & Paškulin

Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela

- VSAKOVRSNE TRGOVSKE TISKOVINE
- KNJIGE, BROŠURE, REVIIJE, ČASOPISI, KOLEDARJI
- PROPAGANDNI LETAKI IN LEPAKI
- VSAKOVRSNA VABILA — VIZITKE, itd.
- GUMIJAŠTI PEČATI ZA PODJETJA IN DRUŠTVA.
- KNJIGOVEZTVO

BUENOS AIRES

Gutenberg 3360

T. A. 50 - 3036

Nasproti postaje tramvaja Lacroze na Avenidi San Martín

Ugodna prevozna zveza: Tramvaj Lacroze in Subteraneo Lacroze Omnibus 66, Tramvaj šte. 85 in 86, Kolektivni 5, 8, 20, in 108.

MERCADO "Las Magdalenas"

CARNICERIA — RAUBAR

Puestos 21, 24, 25. Avda. Fco. Beiró 5276

Queseria y Fiambreria "LA IBERICA" de Cuervo y Fernández

Avda. Fco. Beiró 5399 — U. T. 50 - 8563

TALLER MECANICO DE PRECISION

J. STRASAK — CARDONA y DANEK

Especialidad en matrices, embutidos, máscaras, tornería, soldadura autógena, etc.

ASUNCION 5210 VILLA DEVOTO

SPOŠNO STAVBENO MIZARSTVO ANTON FORNAZARIC

España 558 — J. Ingenieros — F. C. P.

U. T. 757 - Santos Lugares - 271

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

Odškodnine, Odslovitve, Nezgode, Dedščine in vse Sodnijske Tramitacije

Uradne ure: od 18 do 20

DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8

Escritorio 823 (Nasproti Obelisku)

T. A. 35 - 6243 Buenos Aires

Prevozno Podjetje "GORICA" Lojk Franc

Villarreal 1476 U. T. 54-5172

Foto - Arte MARCOS

Najpopularnejša na Dock Sudu

Facundo Quiroga 1325 U. T. 22-8327

ZELEZO - BETONSKO PODJETJE Bratov Komel

ZA NACRTE IN PRERACUNE Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO Kovinska Okna in Polkna FRANC BANDELJ

Avda. de los Incas 5021 U. T. 51-5184

KROJAČNICA J. R. BOZEGLAV Triunvirato 2891 U. T. 54-2629

BAZAR "DANUBIO" D. UGLESSICH Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0835

RESTAVRANT "ČAVEN" IVAN LEBAN Lope de Vega 2931 Bs. Aires

STAVBENI KOVAČ FRANC ČOHA Calderón 2779 U. T. 50-6655

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES" Hostar Anton Triunvirato 4223 U. T. 51-0733

MIZARSKA DELAVNICA Izdelava pohištva IGNAC KOŠER Guido Spano 655 Munro, F. C. E.

TRGOVINA JESTVIN "PRIČERNICU" C. Ramón Lista 5650 - U. T. 64-1509

"ALMACEN" PETER ČUČIĆ Excelsior 1500 - U. T. 757-301, Sáenz Peña

Reinaldo Wasserman MEDICO Nazca 2381 U. T. 50-2845

FIDEOS FRESCOS de NATALIO DOMINI Bazarco 3425 U. T. 50-6918